

SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “Piejūra””

Reģ. Nr. 40003525848

Rīgas iela 1, Tukums, Tukuma novads, LV-3101

SIA “ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS SABIEDRĪBA “PIEJŪRA”” VIDĒJA TERMIŅA DARBĪBAS STRATĒGIJA 2021.-2023. GADAM

TUKUMS, 2021. GADS

SATURS

1	STRATĒGIJAS IZSTRĀDES PAMATOJUMS	5
2	DARBĪBAS RAKSTUROJUMS	6
2.1	VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA	6
2.2	DARBĪBAS UN SNiegTO PAKALPOJUMU APRAKSTS	9
2.3	DARBĪBAS VĪZIJA, STRATĒGISKIE MĒRĶI	10
2.4	UzŅĒMUMA DARBĪBA 2020. GADĀ.....	11
2.5	DARBĪBAS PLĀNS 2021. GADAM.....	11
3	ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE	13
3.1	ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS SISTĒMAS MĒRĶI UN UZDEVUMI.....	13
3.2	IESAISTĪTĀS PUSES, PIENĀKUMU UN ATBILDĪBAS JOMAS	14
3.3	ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS FUNKCIONĀLO POSMU RAKSTUROJUMS.....	16
3.4	APSAIMNIEKOTO ATKRITUMU APJOMU RAKSTUROJUMS.....	17
3.5	ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS.....	20
3.6	SVID ANALĪZE	23
3.7	SECINĀJUMI	25
4	UzŅĒMUMA DARBĪBAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANA.....	28
4.1	ATKRITUMU RAŽOŠANAS DINAMIKAS PROGNOZE.....	28
4.2	ATKRITUMU SAVĀKŠANAS UN PĀRSTRĀDES ATTĪSTĪBA	29
4.3	STRATĒGISKO MĒRĶU SASNIEGŠANAI VEICAMIE UZDEVUMI	30
4.4	NEPIECIEŠAMO INVESTĪCIJU INDIKATĪVS NOVĒRTĒJUMS	33
4.5	PLĀNOTO PASĀKUMU ĪSTENOŠANAS LAIKA GRAFIKS	34
5	STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS FINANŠU UN EKONOMISKIE ASPEKTI.....	36
6	RISKU ANALĪZE	40
7	STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA UN REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI	43
	INFORMĀCIJAS AVOTI	46

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

AAL	Atkritumu apsaimniekošanas likums
AAP	atkritumu apsaimniekošanas plāns
AAR	atkritumu apsaimniekošanas reģions
AAVP	Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam
ATR	administratīvi teritoriālā reforma
BBNA	būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi
BNA	bioloģiski noārdāmie atkritumi
d	diena
dnn	diennakts
DV	dalītā vākšana
DRN	dabas resursu nodoklis
EEIA	elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi
ES	Eiropas Savienība
EUR	eiro
IKP	iekšzemes kopprodukts
IVN	ietekmes uz vidi novērtējums
KF	Kohēzijas fonds
LGA	lielgabarīta atkritumi
MK	Ministru Kabinets
MKN	Ministru Kabineta noteikumi
NAI	notekūdeņu attīrīšanas iekārta
NAIK	no atkritumiem iegūts kurināmais
NSA	nešķiroti sadzīves atkritumi
OI	otrtreizējās izejvielas
PET	polietilēna teraftalāts
PIL	Publisko iepirkumu likums
PŠS	pārkraušanas šķirošanas stacija
PS	pārkraušanas stacija
SA	sadzīves atkritumi
SADSP	sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkts

SEG	siltumnīcu efekta gāzes
ŠASL	šķiroto atkritumu savākšanas laukums
t	tonna
SAP	sadzīves atkritumu poligons

1 STRATĒGIJAS IZSTRĀDES PAMATOJUMS

SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" (turpmāk – SIA "AAS "Piejūra"") vidēja termiņa darbības stratēģija (turpmāk – Stratēģija) izstrādāta, ņemot vērā likumā "Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums" [1] noteiktās prasības. Izstrādātā Stratēģija atbilstoši minētā likuma 57. pantam ietver sekojošas galvenās sadaļas:

- vispārīga informācija par kapitālsabiedrību;
- informācija par biznesa modeli, tai skaitā kapitālsabiedrības produktiem un pakalpojumiem;
- kapitālsabiedrības stipro un vājo pušu analīze;
- tirgus analīze, konkurentu un klientu apraksts;
- kapitālsabiedrības vispārējie stratēģiskie mērķi;
- nefinanšu mērķi;
- kapitālsabiedrības finanšu mērķi, kā arī tās darbības efektivitāti raksturojošie rezultātīvie rādītāji;
- prognoze peļņas vai zaudējumu aprēķinam, bilanci un naudas plūsmas plānam
- risku analīze.

Stratēģija tiek izstrādāta, ņemot vērā aktuālās atkritumu apsaimniekošanas sektoru regulējošās normatīvo aktu prasības un "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam" (Turpmāk AAVP) [2]. Stratēģija tiek izstrādāta, balstoties uz Ministru kabineta noteikumos Nr.337 noteiktajām SIA "AAS "Piejūra"" atkritumu apsaimniekošanas reģiona robežām, kas pēc Administratīvi teritoriālās reformas (turpmāk – ATR) no 2021.gada 1.jūlija ir Talsu pašvaldības, Tukuma pašvaldības un Jūrmalas domes pārvaldībā [3]. Ja regulējuma izstrādes rezultātā tiek mainītas reģiona robežas, izstrādāto Stratēģiju nepieciešams pārskatīt un plānotos uzdevumus un pasākumus precizēt atbilstoši aktuālajai situācijai.

Ņemot vērā AAVP pārskata periodu, kā arī normatīvajos aktos noteiktos atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības mērķus, to secību un izpildes termiņus, Stratēģijā tiek iekļauti pasākumi, kas īstenojami mērķu sasniegšanai pēc šīs Stratēģijas pārskata perioda beigām, bet kuru īstenošanas uzsākšana, lai nodrošinātu to savlaicīgu izpildi, ir jāuzsāk laika posmā līdz 2023. gada beigām.

2 DARBĪBAS RAKSTUROJUMS

2.1 VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra", Reģ. Nr.: 40003525848, juridiskā adrese: Rīgas iela 1, Tukums, Tukuma novads, LV-3101, savu darbību ir uzsākusi 2001.gada 2.janvārī. Uzņēmums dibināts ar mērķi, īstenot atkritumu apsaimniekošanas sistēmas Piejūras atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk – Piejūras AAR) [3] pilnveidošanu, t.sk. atkritumu apsaimniekošanas investīciju projektu īstenošanu un izveidotās infrastruktūras apsaimniekošanu. Kopš 2017. gada papildus sadzīves atkritumu poligona un šķirošanas pārkraušanas staciju apsaimniekošanai, SIA "AAS "Piejūra" sniedz sadzīves atkritumu savākšanas pakalpojumus sekojošās Piejūras AAR pašvaldībās (līdz 2021.gada 1.jūlijam) : Talsu, Tukuma, Kandavas, Engures, Dundagas, Rojas, Jaunpils, Mērsraga novados, bet pēc ATR no 2021.gada 1.jūlija – Talsu un Tukuma novados. Tāpat kapitālsabiedrība sniedz speciālo atkritumu grupu apsaimniekošanas pakalpojumus, kā piemēram, būvniecības atkritumu, lielizmēra atkritumu, bioloģisko atkritumu, dalīti savākto otrreizējo izejvielu apsaimniekošana. Uzņēmuma īpašnieki ir Piejūras AAR ietilpstošās pašvaldības. Informāciju par SIA "AAS "Piejūra" kapitāldaļu īpašniekiem un kapitāldaļu sadalījumu skatīt Tabula 2-1, Tabula 2-2. 2020.gada beigās uzņēmuma pamatkapitāls tika palielināts līdz 1 252 754,00 EUR (reģistrēts Uzņēmumu Reģistrā 2021.gada 4.janvārī).

Tabula 2-1 SIA "AAS "Piejūra" kapitāldaļu sadalījums un īpašnieki līdz 2021. gada 1. jūlijam

Nr.	Ziņas par dalībnieku	Dalībniekam piederošo kapitāla daļu skaits	Dalībniekam piederošo kapitāla daļu kārta numuri un daļu apmaksa
1.	Jaunpils novada dome Reģ. Nr. 90000051932 Adrese: "Ērgelnieki", Jaunpils, Jaunpils pagasts, Jaunpils novads, LV-3145	38585	1 - 18 1013 - 39579 Daļas apmaksātas pilnībā.
2.	Engures novada dome Reģ. Nr. 90000050759 Adrese: Jaunā iela 9, Smārde, Smārdes pagasts, Engures novads, LV-3129	109326	19 - 69 39580 - 148854 Daļas apmaksātas pilnībā.
3.	Kandavas novada dome Reģ. Nr. 90000050886 Adrese: Dārza iela 6, Kandava, Kandavas novads, LV-3120	455	70 - 133 1001 148855 - 149244 Daļas apmaksātas pilnībā.
4.	Tukuma novada Dome Reģ. Nr. 90000050975 Adrese: Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads, LV-3101	443737	134 - 337 1002 - 1004 149245 - 592774 Daļas apmaksātas pilnībā.
5.	Talsu novada pašvaldība Reģ. Nr. 90009113532 Adrese: Kareivju iela 7, Talsi, Talsu novads, LV-3201	534780	338 - 569 1005 - 1007 592775 - 1127319 Daļas apmaksātas pilnībā.
6.	Dundagas novada pašvaldība Reģ. Nr. 90009115209 Adrese: Pils iela 5-1, Dundaga, Dundagas pagasts, Dundagas novads, LV-3270	53217	570 - 601 1127320 - 1180504 Daļas apmaksātas pilnībā.
7.	Rojas novada dome Reģ. Nr. 90002644930	60022	602 - 629 1180505 - 1240498

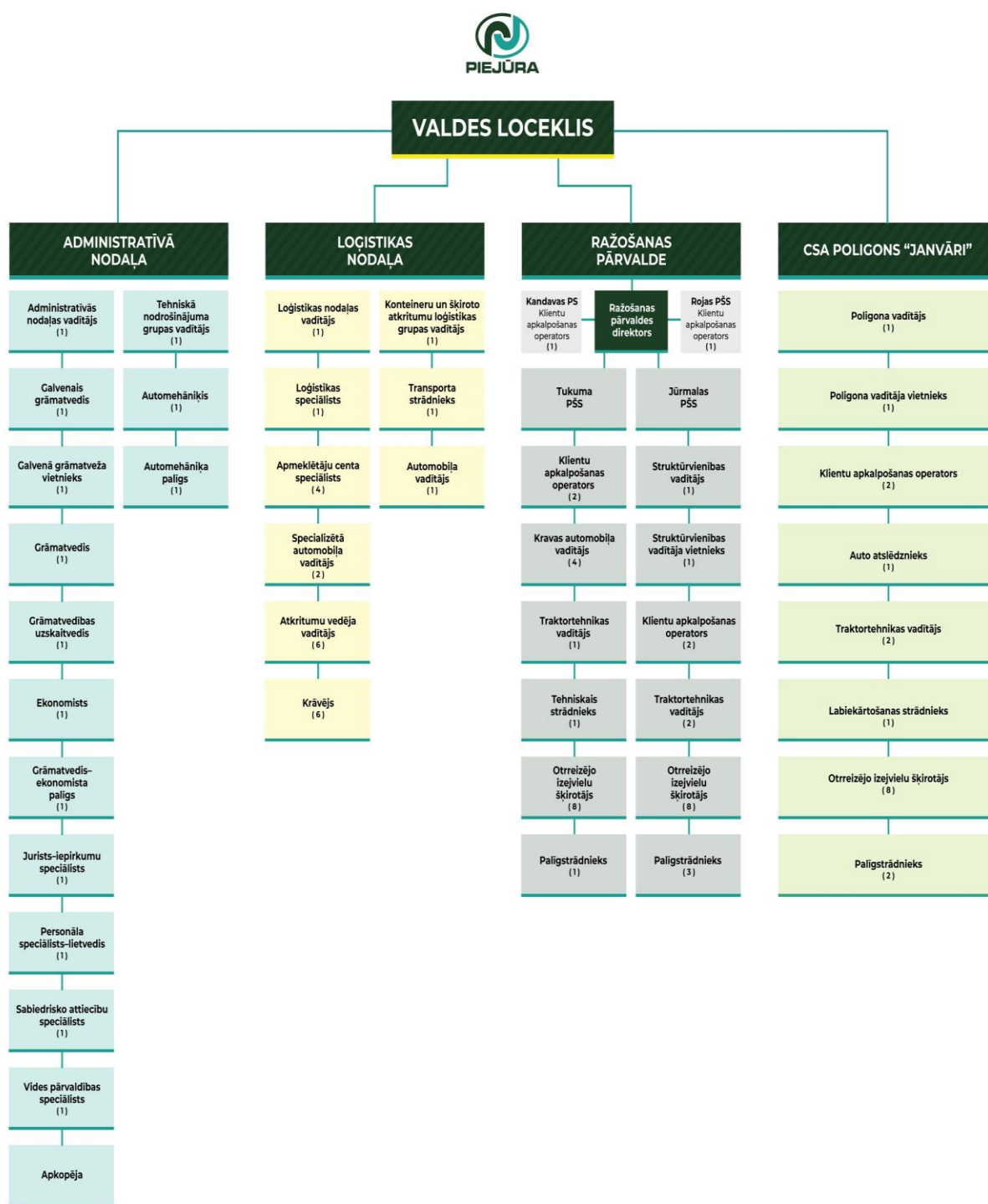
Nr.	Ziņas par dalībnieku	Dalībniekam piederošo kapitāla daļu skaits	Dalībniekam piederošo kapitāla daļu kārtas numuri un daļu apmaksa
	Zvejnieku iela 3, Roja, Rojas novads, LV-3264		Daļas apmaksātas pilnībā.
8.	Mērsraga novada pašvaldība Reģ. Nr. 90009477521 Adrese: Lielā iela 35, Mērsrags, Mērsraga pagasts, Mērsraga novads, LV-3284	10084	630 - 641 1240499 - 1250570 Daļas apmaksātas pilnībā.
9.	Jūrmalas pilsētas dome Reģ. Nr. 90000056357 Adrese: Jomas iela 1/5, Jūrmala, LV-2015	2548	642 - 1000 1008 - 1012 1250571 - 1252754 Daļas apmaksātas pilnībā.

Tabula 2-2 SIA "AAS "Piejūra"" kapitāldaļu sadalījums un īpašnieki pēc 2021.gada 1.jūlija

Nr.	Ziņas par dalībnieku	Dalībniekam piederošo kapitāla daļu skaits	Dalībniekam piederošo kapitāla daļu kārtas numuri un daļu apmaksa
			1 – 18 19 – 69 70 – 133 134 – 337 1001 1002 – 1004 1013 – 39579 39580 – 148854 148855 – 149244 149245 – 592774 Daļas apmaksātas pilnībā.
1.	Tukuma novada pašvaldība Reģ. Nr. 90000050975 Adrese: Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads, LV-3101	443737	338 – 569 570 – 601 602 – 629 630 – 641 1005 – 1007 592775 – 1127319 1127320 – 1180504 1180505 – 1240498 1240499 – 1250570 Daļas apmaksātas pilnībā.
2.	Talsu novada pašvaldība Reģ. Nr. 90009113532 Adrese: Kareivju iela 7, Talsi, Talsu novads, LV-3201	534780	642 - 1000 1008 - 1012 1250571 - 1252754 Daļas apmaksātas pilnībā.
3.	Jūrmalas pilsētas dome Reģ. Nr. 90000056357 Adrese: Jomas iela 1/5, Jūrmala, LV-2015	2548	

SIA "AAS "Piejūra"" nepieder kapitāldaļas citās kapitālsabiedrībās, uzņēmumam nav pārstāvniecības vai filiāles ārvalstīs.

Uzņēmuma pārvaldes institucionālā shēma ietver dalībnieku sapulci un uzņēmuma valdi, kuras sastāvā ir viens valdes loceklis. SIA "AAS "Piejūra"" organizatorisko struktūru skatīt attēlā 2.1.

Attēls 2.1. SIA "AAS "Piejūra"" organizatoriskā struktūra

2020. gadā uzņēmuma neto apgrozījums sastādīja 4088,3 tūkstošus EUR, 2020.gadu uzņēmums beidza ar peļņu 331,2 tūkstoši EUR. SIA "AAS "Piejūra"" veiktās iemaksas valsts un pašvaldību budžetos ir attēlotas Tabula 2-3tabulā 2-3.

Tabula 2-3 SIA "AAS "Piejūra"" iemaksas valsts un pašvaldību budžetos, 2020. gads, EUR

nodokļi	Valsts budžets	Jūrmalas pilsētas dome	Tukuma novada Dome	Talsu novada pašvaldība	Kandavas novada dome	Rojas novada dome
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	2 192					
Pievienotās vērtības nodoklis	612 830					
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	376 842					
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	162 245					
Nekustamā īpašuma nodoklis		4 961	1 258	209	64	608
Dabas resursu nodoklis	744 615					
Uzņēmējdarbības riska nodeva	413					
Vieglā transportlīdzekļu nodoklis	2 030					
KOPĀ	1 908 268	4 961	1 258	209	64	608

2.2 DARBĪBAS UN SNIEGTO PAKALPOJUMU APRAKSTS

SIA "AAS "Piejūra"" darbības veids pēc NACE klasifikatora ir Atkritumu savākšana, izņemot bīstamos atkritumus (38.11, versija 2.0) (Avots: CSP, GP2020), Atkritumu apstrāde un izvietošana, izņemot bīstamos atkritumus, (38.21, versija 2.0) (Avots: GP2020). Darbības ietver atkritumu savākšanu, šķirošanu, uzglabāšanu, apstrādi, pārkraušanu, sagatavošanu apglabāšanai un reģenerācijai, pārstrādei vai reģenerācijai nederīgo atkritumu apglabāšanu, sabiedrības izglītošanas pasākumu īstenošanu.

SIA "AAS "Piejūra"" apsaimniekotie objekti un pamatdarbības veidi:

- reģionālā cieto sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona "Janvāri" apsaimniekošana – sabiedriskā pakalpojuma – sadzīves atkritumu apglabāšana poligonā sniegšana SIA "AAS "Piejūra"" AAR atkritumu radītājiem. Bez atkritumu apglabāšanas SAP "Janvāri" tiek veikta nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošana pārstrādei, dalīti savāktie otrreizējo izejvielu sagatavošana pārstrādei, liela izmēra atkritumu un būvniecības atkritumu apstrāde, kā arī bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrāde ar kompostēšanas metodi;
- atkritumu šķirošanas – pārkraušanas staciju Jūrmalā, Tukumā, Rojā un pārkraušanas stacijas Kandavā apsaimniekošana, šķirotu atkritumu savākšanas laukumu un sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu apsaimniekošanas organizēšana;
- atkritumu pārveidēšanu organizēšana no pārkraušanas stacijām Piejūras AAR teritorijā uz apglabāšanu SAP "Janvāri".
- atkritumu savākšana un pārveidēšana – tai skaitā nešķirotu sadzīves atkritumu savākšana no tiešajiem atkritumu radītājiem, dalīti savāktu atkritumu izvešana, speciālo atkritumu grupu, tai skaitā liela izmēra atkritumu un būvniecības atkritumu savākšana un izvešana visā Piejūras AAR teritorijā, atkritumu pārveidēšana no pārkraušanas stacijām uz SAP "Janvāri".

Nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanas pakalpojuma sniegšanā SIA "AAS "Piejūra"" tirgus daļa ir 44,3% no kopējā savāktā atkritumu apjoma, kas ir par 0,5% vairāk nekā otram lielākajam atkritumu savākšanas pakalpojumu sniedzējam SIA "Clean R". Pārējie atkritumu apsaimniekotāji kopā apsaimnieko 11,9% kopējās tirgus daļas. Atkritumu apglabāšanas sabiedriskā pakalpojuma sniegšanā SIA "AAS "Piejūra"" ir vienīgais pakalpojuma sniedzējs Piejūras AAR un nodrošina pakalpojumu 100% apmērā.

SIA "AAS "Piejūra"" izsniegtās atļaujas un licences atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanai un piesārņojošu darbību veikšanai:

- atkritumu savākšanas un pārvadāšanas – atkritumu apsaimniekošanas atļauja Nr. VE17AA0004, derīguma termiņš: 28.09.2027;
- Sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas licence Nr. A00003, derīguma termiņš: beztermiņa;
- SAP "Janvāri" ekspluatācija: atļauja A kategorijas piesārņojošu darbību veikšanai Nr. VE14IA0001, derīguma termiņš: beztermiņa;
- Jūrmalas atkritumu pārkraušanas un šķirošanas stacijas ekspluatācija: atļauja B kategorijas piesārņojošu darbību veikšanai Nr. RI14IB0113, atļaujas grozījumi: Nr. RI16VL0454, derīguma termiņš: beztermiņa;
- Tukuma atkritumu pārkraušanas un šķirošanas stacijas ekspluatācija: atļauja B kategorijas piesārņojošu darbību veikšanai Nr. VE16IB0004, derīguma termiņš: beztermiņa;
- Rojas pārkraušanas un šķirošanas stacijas un Kandavas pārkraušanas stacijas ekspluatācija: C kategorijas apliecinājums Nr. VE 17AA004 derīguma termiņš: beztermiņa.

Ieņēmumus pakalpojumu sniegšanas izmaksu segšanai SIA "AAS "Piejūra"" gūst no:

- Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātā tarifa sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanai;
- SIA "AAS "Piejūra"" apstiprinātiem tarifiem atkritumu grupām, kas nekvalificējas kā sadzīves atkritumi;
- sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas par nešķirotu sadzīves atkritumu izvešanu no tiešajiem atkritumu radītājiem;
- atšķirotu otrreizējo izejvielu pārdošanas atkritumu tirgotājiem vai atkritumu pārstrādes uzņēmumiem.

SIA "AAS "Piejūra"" **saimnieciskās darbības mērķis** ir pilna spektra atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšana. Uzņēmuma tarifa un pakalpojuma maksas noteikšanas politika ir vērsta uz pēc iespējas zemāku, tātad atkritumu radītājiem pieejamāku pakalpojuma izmaksu nodrošināšanu.

2.3 DARBĪBAS VĪZIJA, STRATĒGISKIE MĒRĶI

Kapitālsabiedrības vīzija un stratēģiskais mērķis – būt Piejūras AAR līderim atkritumu apsaimniekošanā, sniedzot ilgtspējīgus atkritumu savākšanas, reģenerācijas un apglabāšanas pakalpojumus Piejūras AAR atkritumu radītājiem.

Nefinanšu mērķi – atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma nodrošināšana Piejūras AAR teritorijā tādā veidā, lai:

- **M 1** – atkritumu radītāji ir nodrošināti ar kvalitatīvu, savlaicīgi sniegtu, vides aizsardzības prasībām atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu;
- **M 2** – ir nodrošināta pilna spektra ar atkritumu apsaimniekošanu saistīto pakalpojumu sniegšana;
- **M 3** – tiek ievērotas normatīvo aktu prasības, tajā skaitā Eiropas Savienības noteiktie mērķi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības efektivitāti un kvalitāti;
- **M 4** – tiek īstenoti valsts, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu;
- **M 5** – uzņēmums strādā, izmantojot ilgtspējīgus risinājumus un labākās pieejamās tehnoloģijas visos atkritumu apsaimniekošanas posmos;

- **M 6** – tiek veicināta atkritumu radītāju un citu iesaistīto pušu vides apziņas paaugstināšana un izpratnes veidošana par atkritumu apsaimniekošanas radīto ietekmi uz vidi un šīs ietekmes samazināšanas iespējām;
- **M 7** – uzņēmuma reputācija tiek nodrošināta ar atklātu un caurskatāmu iekšējo un ārējo komunikāciju.

Finanšu mērķi – plānot un organizēt uzņēmuma darbību, īstenot investīciju projektus tā, lai:

- **M 8** – ir stabili finanšu darbību raksturojošie rādītāji, uzņēmums darbojas rentabli, ievērojot sabiedriskā pakalpojuma nozarē noteiktos rādītājus;
- **M 9** – ir nodrošināta konkurētspējīga, atkritumu radītājiem pieejama pakalpojumu cena visiem uzņēmuma sniegtajiem atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem.

2.4 UZŅĒMUMA DARBĪBA 2020. GADĀ

SIA "AAS "Piejūra"" 2020. gadā, salīdzinot ar 2019. gadu, ir vērojams finansiālās darbības un rādītāju uzlabojums. 2020. gada uzņēmuma neto apgrozījums bija 4 088 333 EUR, kas ir par 14,43% lielāks kā iepriekšējā pārskata periodā. Pārskata perioda peļņa ir 331 244 EUR, kas ir par 71,05% lielāka nekā iepriekšējā pārskata periodā. Balances kopsumma 12 344 943 EUR.

SIA "AAS "Piejūra"" ir izdevies būtiski uzlabot finanšu rādītājus. Kopējās likviditātes rādītāja pozitīva izmaiņa galvenokārt saistīta ar kapitālsabiedrības dalībnieku iemaksām pamatkapitāla palielināšanai. Neto peļņas rentabilitātes pieaugums skaidrojams ar to, ka izmaksas kopā ir palielinājušās par 11,19%, bet tās tomēr ir par 3,24% mazākas, proporcionāli apgrozījuma pieaugumam.

SIA "AAS "Piejūra"" vadība regulāri monitorē finanšu riskus un izvērtē iespējas tos mazināt. Lielāko naudas plūsmas daļu veido atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums "Clean – R" Jūrmalas pilsētā un lielākie klienti sadzīves atkritumu apsaimniekošanas nozarē – namu apsaimniekošanas uzņēmumi Talsos, Tukumā, Kandavā, u.c.

SIA "AAS "Piejūra"" 2020. gadā iegādājās vienu sadzīves atkritumu specializēto transportlīdzekli un vienu specializēto automašīnu – lielgabariņa atkritumu vedēju. 2020. gadā tika iegādāta plastmasas konteineru remonta iekārta, kas deva iespēju saremontēt bojātos konteinerus un turpināt izmantot tos jauktā iepakojuma savākšanai no fiziskām un juridiskām personām, ar to ietaupot finanšu līdzekļus jaunu konteineru iegādei. 2020. gadā SIA "AAS "Piejūra"" finanšu situāciju uzlaboja tas, ka tika izveidoti investīciju un iepirkuma plāni, notika finanšu plūsmas un iepirkumu plānošana, tika palielināta iepakojuma materiālu realizācija. 2020. gadā tika uzsākta iepakojuma materiālu - stikla un jauktā iepakojuma savākšana no privātmāju sektora Tukuma un Talsu pilsētās, kas palielināja materiālu realizācijas plūsmu un deva papildu ieņēmumus.

Tika veikti šķirošanas iekārtu remonts SAP "Janvāri", Jūrmalas un Tukuma pārkraušanas šķirošanas stacijās, kas deva iespēju palielināt ražošanas kapacitāti un iepakojuma materiālu realizāciju. Tika veikti remonts SAP "Janvāri" filtrāta sistēmas iekārtām, renovēta no atkritumiem iegūtā kurināmā (turpmāk - NAIK) smalcināšanas iekārta, kas deva iespēju realizēt plastmasas atkritumus reģenerācijai un samazināt to apglabājamo daudzumu poligonā. Pārskata periodā tika izstrādāts attīstības plāns SAP "Janvāri" 2021.-2023. gada periodam. Tika veiktas izmaiņas SAP "Janvāri" piesārņojošās darbības atļaujā.

2.5 DARBĪBAS PLĀNS 2021. GADAM

2021. gada SIA "AAS "Piejūra"" galvenie mērķi ir:

- uzlabot sniegto pakalpojumu kvalitāti gan fiziskām, gan juridiskām personām. Turpināt attīstīt stikla un jauktā iepakojuma dalītās vākšanas sistēmu privātmāju sektorā Tukuma un Talsu pilsētās;
- uzlabot tehniski – materiālo bāzi investīciju plāna ietvaros, iegādājoties divas transporta vienības jauktā iepakojuma un nešķiroto sadzīves atkritumu savākšanai;
- veikt sagatavošanas darbus bioloģiski noārdāmo atkritumu (BNA) apsaimniekošanai, ko paredz ES direktīvas un Atkritumu apsaimniekošanas plāns periodam no 2021.līdz 2028.gadam, lai no 2024. gada izpildītu prasības BNA apsaimniekošanā un tekstila atkritumu apsaimniekošanā .
- efektīvi izmantot esošos resursus, ievērojot apstiprināto 2021. gada SIA "AAS "Piejūra"" budžetu, iepirkuma plānu, investīciju plānu, finanšu un nefinanšu mērķus;
- 2021. gadā ieviest pretkorupcijas risku novēršanas pasākumu plānu;
- strādāt ar dažādu sabiedrības mērķauditoriju izglītošanu vides un atkritumu šķirošanas jautājumos;
- veicināt sadarbību starp SIA "AAS "Piejūra"" un pašvaldībām.

3 ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

3.1 ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS SISTĒMAS MĒRĶI UN UZDEVUMI

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas mērķi ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu [4] jeb "Atkritumu ievaddirektīvā". Direktīvā ir noteikta atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija, kas prioritārā secībā ir sekojoša:

- atkritumu rašanās novēršana;
- atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai;
- atkritumu pārstrāde;
- atkritumu cita tipa reģenerācija, piemēram, enerģijas reģenerācija;
- atkritumu apglabāšana.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028. gadam noteiktie stratēģiskie virsmērķi, kas sasniedzami atkritumu apsaimniekošanas sektorā ir sekojoši [2]:

- mērķis (M1) – novērst atkritumu rašanos un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- mērķis (M2) – nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, balstoties uz aprites ekonomikas pamatprincipiem un veicinot, ka resursi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā aprītē tautsaimniecībai noderīgā veidā;
- mērķis (M3) – nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, veicinot attiecīgu produktu politiku, bīstamo un videi kaitīgo vielu ierobežojumus un pilnveidojot patērētāju informētību;
- mērķis (M4) – nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Noteiktie sasniedzamie kvantitatīvie un kvalitatīvie rādītāji atkritumos esošu pārstrādei derīgu materiālu pārstrādes apjomiem un dalītajai vākšanai, speciālo atkritumu grupu apsaimniekošanai, kā arī ierobežojumi attiecībā uz atkritumu apglabāšanu ir sekojoši:

- nodrošināt, ka līdz 2023. gada 31. decembrim bioloģiskie atkritumi ir vai nu atdalīti un pārstrādāti rašanās vietā, vai savākti dalīti un nav sajaukti ar citiem atkritumu veidiem [5];
- līdz 2022. gada februārim izveidot dzērienu iepakojuma savākšanas depozīta sistēmu [6];
- līdz 2025. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 55 % pēc masas [7];
- līdz 2030. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 60 % pēc masas [7];
- līdz 2035. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 65 % pēc masas [7];
- izveidot dalītas savākšanas sistēmas vismaz papīram, metālam, plastmasai un stiklam un līdz 2023. gada 1. janvārim – tekstilmateriāliem [7];
- no 2020. gada vismaz 70 % pēc svara nebīstamo būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumi tiek sagatavoti atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citai materiāla reģenerācijai, tostarp aizbēršanai [7];

- līdz 2025.gada 1. janvārim izveidot dalītas savākšanas sistēmu sadzīves bīstamajiem atkritumiem [7];
- nodrošināt, ka līdz 2035. gadam poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars ir samazinājies līdz 10 % no kopējā radīto sadzīves atkritumu daudzuma (pēc svara) vai ir vēl mazāks [8];
- nodrošināt, ka ne vēlāk kā līdz 2025. gada 31. decembrim pārstrādā mazākais 65% no visa izlietotā iepakojuma svara. Mērķrādītāji atsevišķām materiālu plūsmām [9]:
 - plastmasa - 50 %;
 - koksne – 25%;
 - melnie metāli - 70 %;
 - alumīnijs - 50 %;
 - stikls - 70 %;
 - papīrs un kartons - 75 %;
- nodrošināt, ka ne vēlāk kā līdz 2030. gada 31. decembrim pārstrādā mazākais 70 % no visa izlietotā iepakojuma svara. Mērķrādītāji atsevišķām materiālu plūsmām [9]:
 - plastmasa - 55%;
 - koksne – 30%;
 - melnie metāli - 80 %;
 - alumīnijs - 60 %;
 - stikls - 75 %;
 - papīrs un kartons - 85 %.
- nodrošināt, ka no 2021.gada 14.augusta ir palielināts EEIA atkritumu savākšanas apjoms līdz 65 % no to elektrisko un elektronisko iekārtu vidējā svara, kas tika novietotas Latvijas tirgū trīs iepriekšējos gados [10].

Sagatavojot SIA "AAS "Piejūra"" vidēja termiņa darbības Stratēģiju, tiek ņemtas vērā esošās un potenciāli sagaidāmās prasības attiecībā uz atkritumu pārstrādes un reģenerācijas mērķu sasniegšanu.

3.2 IESAISTĪTĀS PUSES, PIENĀKUMU UN ATBILDĪBAS JOMAS

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas dalībnieku tiesības un pienākumi Latvijā ir definēti "Atkritumu apsaimniekošanas likumā" [11], kopsavilkums par sistēmas dalībnieku, kas tiešā veidā saistīti ar atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanu, pienākumiem un tiesībām ir sekojošs:

- pašvaldības – savā administratīvajā teritorijā, ievērojot Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu un atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, organizē atkritumu apsaimniekošanu
 - pieņem lēmumus par jaunu atkritumu apsaimniekošanas iekārtu un infrastruktūras objektu, kā arī atkritumu poligonu izvietojumu savā administratīvajā teritorijā;
 - izdod saistošos noteikumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, nosakot šīs teritorijas daļējumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu apsaimniekošanai, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par atkritumu apsaimniekošanu;
 - uzrauga un kontrolē sadzīves atkritumu poligona slēgšanas, rekultivācijas, monitoringa un slēgta poligona uzturēšanas iemaksas un izmaksas pēc poligona slēgšanas;
 - pieņem lēmumu par sadzīves atkritumu poligona apsaimniekotāja veiktās pētniecības un attīstības darbības rezultātu atbilstību projekta mērķim — samazināt

- poligonā apglabājamo atkritumu daudzumu — un par rezultātu ieviešanas nepieciešamību;
 - slēdz līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju, kuru izraugās Publisko iepirkumu likuma vai publisko un privāto partnerību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu attiecīgajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonā;
 - patstāvīgi vai sadarbībā ar izraudzīto atkritumu apsaimniekotāju vai atkritumu poligona apsaimniekotāju veicina iedzīvotāju aktīvu iesaisti atkritumu šķirošanā, tajā skaitā, atbalstot iedzīvotāju iniciatīvas;
 - izstrādā un apstiprina reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu;
 - apstiprina maksu par nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanu.
- sadzīves atkritumu sākotnējie radītāji – piedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, ievērojot ārējos normatīvos aktus par atkritumu apsaimniekošanu (arī pašvaldības izdotos saistošos noteikumus) un noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir noslēdzis attiecīgu līgumu ar pašvaldību;
- bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu sākotnējais radītājs vai valdītājs:
 - atdala bīstamos atkritumus vai ražošanas atkritumus no citu veidu atkritumiem;
 - uzglabā bīstamos atkritumus vai ražošanas atkritumus tā, lai tie neapdraudētu vidi, cilvēku dzīvību un veselību, kā arī personu mantu;
 - nogādā bīstamos atkritumus vai ražošanas atkritumus speciāli aprīkotās bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu savākšanas vietās vai slēdz līgumu ar attiecīgo atkritumu apsaimniekotāju par bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu apsaimniekošanu;
 - sedz bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu apsaimniekošanas izmaksas. Ražošanas atkritumu radītājs par radīto ražošanas atkritumu apsaimniekošanu var slēgt līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju, kuru tas ir izvēlējis un kurš saņēmis atbilstošu atļauju.
- atkritumu apsaimniekošanas komersants, atkritumu tirgotājs un atkritumu apsaimniekošanas starpnieks:
 - pirms attiecīgās atkritumu apsaimniekošanas darbības uzsākšanas saņem atļaujas A vai B kategorijas piesārņojošām darbībām, vai atkritumu apsaimniekošanas darbībām, vai licences melno un krāsaino metālu atgriezumam un lūžņu iepirkšanai, vai arī reģistrējas VVD;
 - veic atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši izsniegtās atļaujas vai licences nosacījumiem;
 - sniedz valsts iestādēm un pašvaldībām informāciju par atkritumu apsaimniekošanu;
 - uztur spēkā finanšu nodrošinājumu visu atļaujas darbības laiku.
- atkritumu poligona, citu atkritumu apglabāšanas vai reģenerācijas iekārtu īpašnieks vai apsaimniekotājs:
 - pirms atkritumu poligona vai reģenerācijas iekārtas darbības uzsākšanas saņem normatīvajos aktos par piesārņojošām darbībām noteiktās atļaujas;
 - apsaimnieko atkritumu poligonu vai reģenerācijas iekārtu saskaņā ar atļauju A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai un vides aizsardzības jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem;

- veic pasākumus un sedz izdevumus, kas saistīti ar atkritumu poligona slēgšanu un rekultivāciju, slēgta poligona monitoringu un uzturēšanu (slēgta poligona teritorijas uzturēšana atbilstoši ugunsdrošības prasībām un rekultivētā poligona krātuves virskārtas izolējošā seguma uzturēšana), kā arī ar atkritumu reģenerācijas vai atkritumu apglabāšanas iekārtas darbības izbeigšanu;
- attiecībā uz reģenerācijas iekārtām uztur spēkā finanšu nodrošinājumu visu atļaujas darbības laiku.

3.3 ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS FUNKCIONĀLO POSMU RAKSTUROJUMS

Galvenie atkritumu apsaimniekošanas sistēmas posmi Piejūras AAR ir:

- nešķirotu atkritumu savākšana;
- atkritumu dalītā vākšana;
- dalīti savākto atkritumu sagatavošana pārstrādei un reģenerācijai;
- nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošana pārstrādei un reģenerācijai;
- atkritumu pārkraušanas staciju ekspluatācija;
- atkritumu pārstrāde;
- atkritumu apglabāšana;
- speciālo atkritumu grupu apsaimniekošana.

Pienākumu un atbildības sadalījuma raksturojums minēto atkritumu apsaimniekošanas sistēmas posmu nodrošināšanā:

- nešķirotu atkritumu savākšana – nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanu no atkritumu radītājiem Piejūras AAR teritorijā nodrošina divi atkritumu apsaimniekošanas komersanti – SIA "AAS "Piejūra"", kas apkalpo Dundagas, Engures, Jaunpils, Kandavas, Mērsraga, Rojas, Talsu un Tukuma novadus līdz ATR un Talsu un Tukuma novadus pēc ATR un SIA "Clean R", kas apkalpo Jūrmalas pilsētu. Uzņēmumu materiāli tehniskā bāze pakalpojuma sniegšanai ietver sadzīves atkritumu uzkrāšanas konteinerus un specializētos atkritumu savākšanas transportlīdzekļus. Savāktie nešķirotie sadzīves atkritumi tiek nogādāti vienā no četrām atkritumu pārkraušanas stacijām Tukumā, Jūrmalā, Rojā, Kandavā vai reģionālajā SAP "Janvāri". Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu minētie komersanti sniedz, pamatojoties uz noslēgtajiem līgumiem ar reģiona pašvaldībām. Līgumu darbības termiņi SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" ir līdz 2024. gada 1. jūnijam, bet SIA "Clean R" – līdz 2024. gadam 31. martam;
- atkritumu dalītā vākšana – atkritumu dalīto vākšanu organizē SIA "AAS "Piejūra"", kas nodrošina reģionu ar sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktiem un šķirotu atkritumu savākšanas laukumiem. (Atbilstoši KF projektam - 295 DV laukumi. Papildu iekārtoti 177 laukumi, ar kopējo DV konteineru skaitu 928 gab.);
- dalīti savākto atkritumu sagatavošana reģenerācijai – dalīti savākto atkritumu sagatavošana reģenerācijai un pārstrādei tiek veikta četrās atkritumu šķirošanas līnijās, kuras apsaimnieko SIA "AAS "Piejūra"". Jāatzīmē, ka visas reģiona teritorijā esošās atkritumu šķirošanas līnijas ir SIA "AAS "Piejūra"" īpašums. Šķirošanas līnijās no dalīti savāktajiem atkritumiem tiek atdalīti pārstrādei nederīgie piemaisījumi, otrreizējas izejvielas tiek sašķirotas pa materiālu veidiem un sagatavotas transportēšanai uz pārstrādes uzņēmumiem;
- nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošana reģenerācijai – nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanai reģenerācijai un pārstrādei reģiona teritorijā ir izveidotas divas iekārtas (SAP

"Janvāri" un pārkraušanas – šķirošanas stacijā "Jūrmala"), kurās no nešķiroto atkritumu plūsmas tiek atdalīti BNA un reģenerācijai vai pārstrādei derīgi materiāli. Abas iekārtas apsaimnieko SIA "AAS "Piejūra"";

- atkritumu pārkraušanas staciju ekspluatācija – Piejūras AAR teritorijā ir izvietotas 3 atkritumu pārkraušanas stacijas Tukumā, Jūrmalā un Rojā, kuru ekspluatācijas mērķis ir samazināt specializētā atkritumu savākšanas transporta noslodzi atkritumu pārvadājumos uz sagatavošanu reģenerācijai, pārstrādei vai apglabāšanai reģionālajā SAP "Janvāri". Pārkraušanas stacijas, kas faktiski ir iepriekš minēto šķirošanas staciju infrastruktūras sastāvdaļa, apsaimnieko SIA "AAS "Piejūra"". Tāpat SIA "AAS "Piejūra" nodrošina atkritumu pārvadājumus no pārkraušanas stacijām uz SAP "Janvāri";
- atkritumu pārstrāde – sadzīves atkritumu pārstrādei reģiona teritorijā ir izveidot trīs bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumi (viens laukums SAP "Janvāri", divi laukumi pārkraušanas – šķirošanas stacijās Tukumā un Jūrmalā). Kompostēšanas laukumus apsaimnieko SIA "AAS "Piejūra"";
- atkritumu apglabāšana – tādu atkritumu, kuri nav derīgi pārstrādei vai reģenerācijai, apglabāšana tiek veikta reģionālajā SAP "Janvāri". Poligona apsaimniekošanu un pārējās infrastruktūras apsaimniekošanu nodrošina SIA "AAS "Piejūra"";
- speciālo atkritumu grupu apsaimniekošana – speciālo atkritumu grupu (videi kaitīgas preces, izlietotais iepakojums, bīstamie atkritumi, būvniecības atkritumi u.c.) apsaimniekošanu veic virkne komersantu, piemēram, "Eko Osta", "BAO", "Lampu demerkurizācijas centrs", "E Daugava", "Corvus", kas vairumā gadījumu apsaimnieko kādu specifisku atkritumu veidu, bet nav saistīti ar sadzīves atkritumu pakalpojuma sniegšanu. Jāatzīmē, ka daļēji speciālās atkritumu grupas nonāk arī SIA "AAS "Piejūra"" objektos, tomēr uzskaitītie apjomi liecina, ka pārsvarā šie atkritumi tiek apsaimniekoti nesaistīti ar centralizēto Piejūras AAR atkritumu apsaimniekošanas sistēmu.

3.4 APSAIMNIEKOTO ATKRITUMU APJOMU RAKSTUROJUMS

Centralizētās Piejūras AAR atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ietvaros savāktais atkritumu apjoms 2020. gadā ir 46,6 tūkstoši tonnu, skatīt attēlu 3.1. Lielāko īpatsvaru kopējā atkritumu apjomā veido:

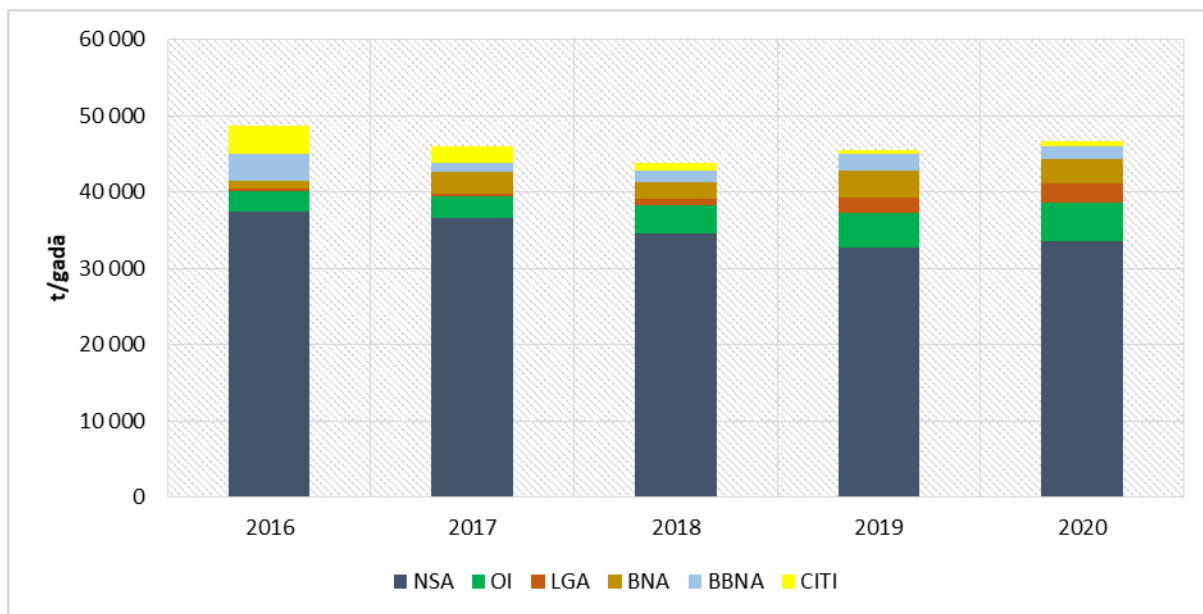
- nešķiroti sadzīves atkritumi – 33,6 tūkstoši tonnu jeb 72% no kopējā apjoma;
- pārstrāde derīgi materiāli – 5,1 tūkstoši tonnu, jeb 11% no kopējā apjoma;
- bioloģiski noārdāmie atkritumi – 3,3 tūkstoši tonnu, jeb 7% no kopējā apjoma;
- pārējās plūsmas – 4,6 tūkstoši tonnu, jeb 10% no kopējā apjoma;

Analizējot apsaimniekoto atkritumu apjomus pēdējo 5 gadu laikā, t.i. laika posmā no 2016. līdz 2020. gadam konstatēts, ka summāri apsaimniekoto atkritumu apjoms ir samazinājies par 4%. Šo apjoma samazinājumu ir ietekmējusi notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu no Jūrmalas pilsētas NAI apsaimniekošanas pārtraukšana no 2018. gada.

Analizējot situāciju bez NAI dūņu ietveršanas aprēķinā, konstatēts, ka apsaimniekoto atkritumu apjoms, salīdzinot 2016. gadu ar 2020. gadu, ir pieaudzis par 2%, kas no uzņēmuma attīstības viedokļa ir vērtējams pozitīvi – proti – veicot ieguldījumus infrastruktūras uzturēšanā un attīstībā nav pamata bažām par būtisku atkritumu apjomu un attiecīgi ieņēmumu apjoma samazināšanos.

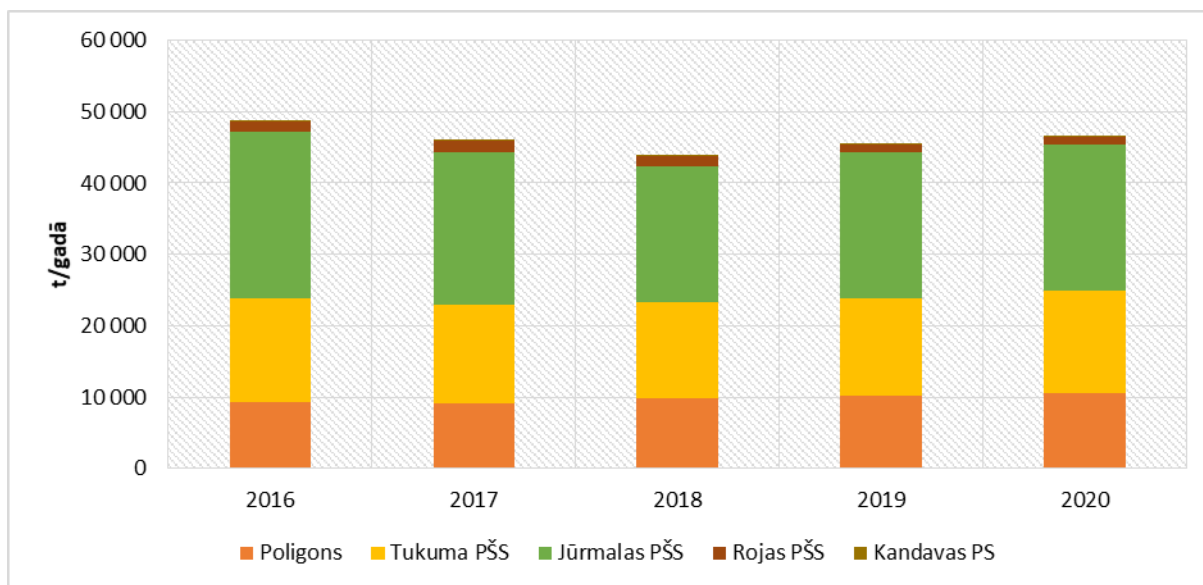
Analizējot atsevišķu atkritumu plūsmu dinamiku aplūkotajā laika periodā, ir vērojamas būtiskas pozitīvas tendences, kas saistītas ar nešķiroto sadzīves atkritumu īpatsvara samazināšanos un dalīti savākto atkritumu plūsmu īpatsvara pieaugumu. NSA plūsmas īpatsvars ir samazinājies no 82% 2016. gadā līdz 72% 2020.gadā, savukārt pārstrādei derīgo materiālu (papīrs, stikls, plastmasas, metāls) īpatsvars ir pieaudzis no 5,8% līdz 10,9% jeb no 2,7 tūkst. t/gadā līdz 5,1 tūkst. t/gadā. Tāpat ir

palielinājies dalīti savākto liela izmēra atkritumu, bioloģiski noārdāmo atkritumu īpatsvars. Samazinājums gan kvalitatīvi, gan kvantitatīvi ir novērojams tikai apsaimniekotajā būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apjomā, kā arī plūsmā "citi atkritumi" dēļ NAI dūņu piegādes pārtraukšanas.

Attēls 3.1 Apsaimniekotie atkritumu apjomi, 2016.-2020. gads, tonnas

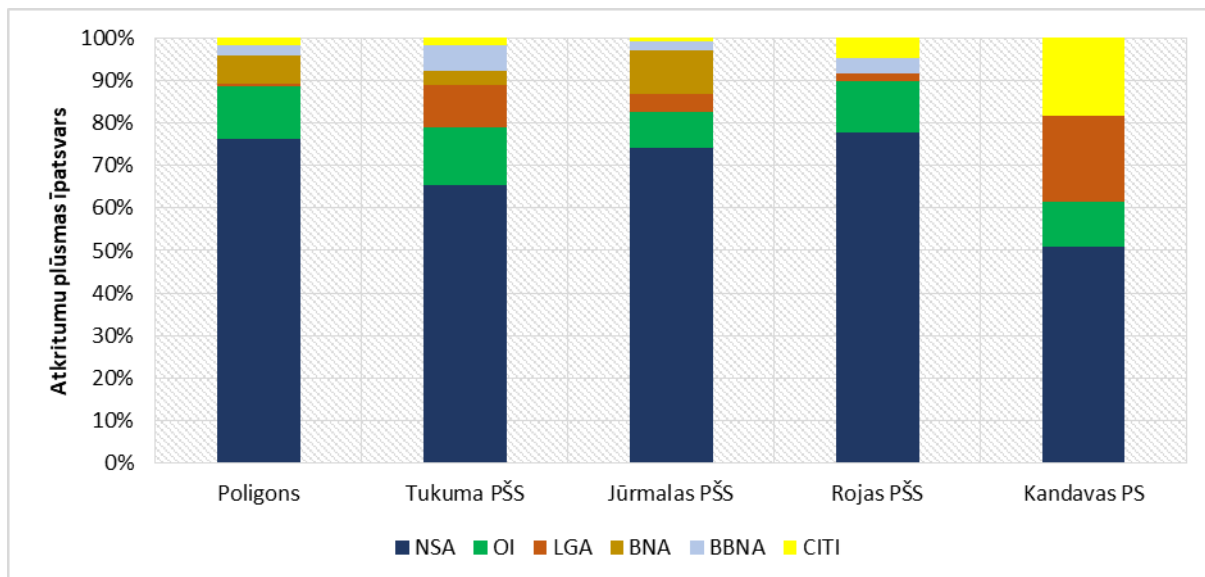
Analizējot informāciju par savāktajiem atkritumu apjomiem teritoriālā griezumā secināts, ka nepilni 45% no visiem Piejūras AAR savāktajiem atkritumu apjomiem sākotnēji nonāk Jūrmalas pārkraušanas - šķirošanas stacijā, aptuveni 30% tiek nogādāti Tukuma pārkraušanas – šķirošanas stacijā, Rojas un Kandavas stacijās kopā tiek savākts mazāk par 2,5% no kopējā apjoma. SAP "Janvāri" kopumā nonāk vairāk kā 81% no reģionā savāktajiem atkritumu apjomiem, t.sk. 23% tiešā veidā un 58% pastarpināti caur šķirošanas pārkraušanas stacijām. Attēlojumu grafiski skatīt Attēls 3.2..

Attēls 3.2. Piejūras AAR savāktie atkritumu apjomi teritoriālā griezumā 2016.-2020. gads, tonnas

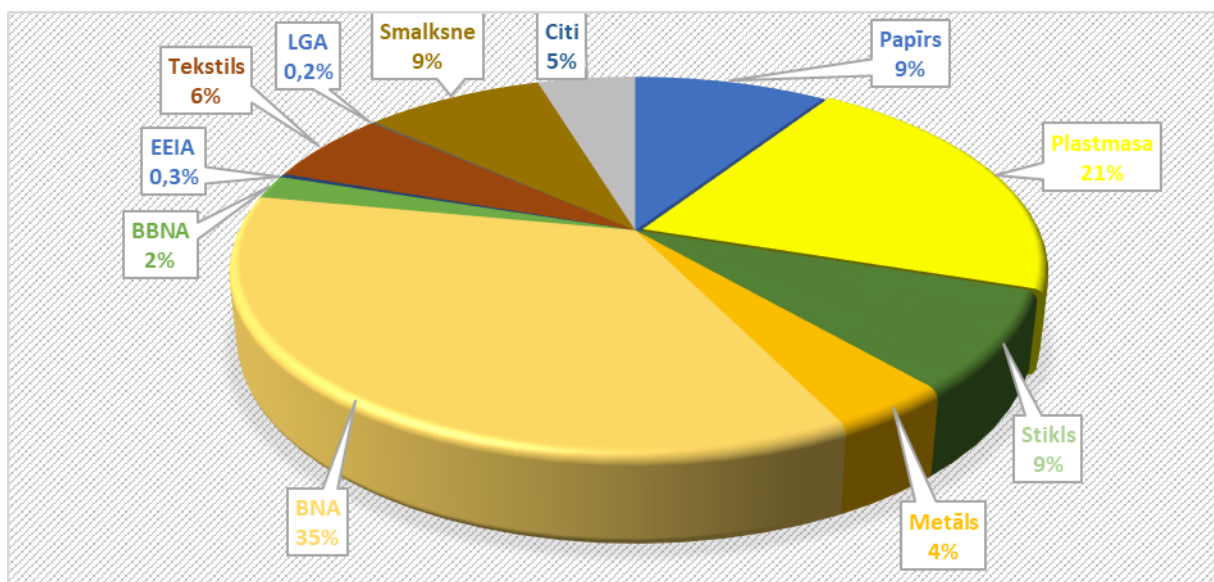
Vērtējot piegādāto atkritumu apjomus katrā no infrastruktūras objektiem aplūkotajā laika periodā, nav konstatētas būtiskas svārstības (2-5 t gadā), Jūrmalas PŠS ir vērojams neliels piegādāto apjomu īpatsvara samazinājums, savukārt SAP "Janvāri" ir vērojams īpatsvara pieaugums.

Katrā objektā ienākošās atkritumu plūsmas sastāvs ir raksturots Attēls 3.3.. Salīdzinot datus, konstatēts, ka lielākais nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas īpatsvars ir SAP "Janvāri" un Rojas PŠS, dalīti savākto otrreizējo izejvielu īpatsvars lielāks ir SAP "Janvāri", Tukuma un Rojas PŠS, savukārt BNA īpatsvars vislielākais ir Jūrmalas PŠS.

Attēls 3.3 Atkritumu plūsmu īpatsvars kopējā pieņemtajā apjomā infrastruktūras objektos, 2020.gads

Nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas sastāvs, ievērojot Ministru kabineta 30.12.2011. noteikumu Nr. 1032 "Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi" [12] prasības, tiek regulāri noteikts SAP "Janvāri" (skatīt Attēls 3.4.).

Attēls 3.4 NSA morfoloģiskais sastāvs 2020. gads

Lielāko īpatsvaru NSA plūsmā veido bioloģiski noārdāmie atkritumi – vidēji 35% no kopējā apjoma. Faktiskais BNA īpatsvars, summējot ar smalksnes frakciju, no kuras aptuveni pusi veido BNA plūsma, kopējais BNA apjoms tuvojās 40% no NSA plūsmas. Izlietotais iepakojums un citi pārstrādei derīgi materiāli, t.sk. papīrs, plastmasas, stikls un metāls kopā veido līdz 43%. Lielākais īpatsvars ir plastmasas atkritumiem – 21%, stikls un papīrs, katrs – 9% un metāls – 4%. Pārējās plūsmas kopā veido mazāk par 20% no kopējā NSA apjoma.

3.5 ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS

Nodaļā apkopota informācija par SIA "AAS "Piejūra"" esošo materiāli tehnisko bāzi, kas tiek izmantota atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma nodrošināšanā.

Infrastrukturā veids	Novietojums reģionā	Apraksts	Novērtējums
Nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanas konteineri	Kopā SIA "AAS "Piejūra"" apkalpotajās pašvaldībās	~14593 gb. (pēc klientu reģistra)	Pieejamo konteineru skaits vērtējams kā pietiekošs pakalpojuma sniegšanas nodrošināšanai, vidējais atlikušais kalpošanas laiks 3-4 gadi, būtiski ieguldījumi konteineru parka atjaunošanā Stratēģijas pārskata periodā nav nepieciešami.
Atkritumu savākšanas transportlīdzekļi	SIA "AAS "Piejūra"" transportlīdzekļi	7 transportlīdzekļi	Vidējais transportlīdzekļu nolietojums robežās no 40-60%. Palielinoties DV atkritumu plūsmām (BNA, otrreizējās izejvielas) nepieciešama autoparka paplašināšana, pamatojoties uz ilgtermiņa stratēģiju 2021. – 2028.gadam.
Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti	Kopā reģionā	472 punkti (928 gb.)	KF projekta ietvaros izveidoto punktu ekspluatācijas laiks pārsniedz 10 gadus, nolietojums – 80%. Vidējais atlikušais konteineru kalpošanas laiks 2-3 gadi. Tālāko darbību nosaka ilgtermiņa stratēģija 2021. – 2028.gadam, pamatojoties uz AAVP.
Šķirotu atkritumu savākšanas laukumi	Jūrmalas pilsēta Talsu novads Tukuma novads	1 laukums 2 laukumi 2 laukumi	Laukumu infrastruktūras nolietojums vērtējams vidēji 40% robežās, nepieciešams pilnveidot sadzīves bīstamo atkritumu savākšanu. Atlikušais kalpošanas laiks > 5 gadi. Tālāko darbību nosaka ilgtermiņa stratēģija 2021. – 2028.gadam, pamatojoties uz AAVP.
Manuālās šķirošanas iekārtas	SAP "Janvāri", Laidzes pagasts, Talsu novads	Iekārtas apsaimniekotājs SIA "AAS "Piejūra"", tehnoloģiskais risinājums ietver sākotnēju mehānisku pirmapstrādi – melno metālu atdalīšanu ar magnētu un smalko piemaisījumu atsijāšanu ar kaskādes tipa sietu, kam seko otrreizējo izejvielu manuāla šķirošana un nederīgo piemaisījumu atšķirošana. Sagatavotais materiāls tiek sapresēts	Jauda: <10000 t/g, jauda, galvenokārt, atkarīga no apstrādājamā materiāla kvalitātes (pamaisījumu un derīgo materiālu īpatsvars), šķirošanā iesaistīto darbinieku skaita un kvalifikācijas Rezultāts: dalīti savākti atkritumu sagatavošanas reģenerācijai, lietderības koeficients atkarīgs no ienākošo atkritumu plūsmas

Infrastrukturā veids	Novietojums reģionā	Apraksts	Novērtējums
		ķīpās ķīpu presē. Iekārtas aprīkojumā ietilpst transportiera lentas šķirojamā materiāla pārvadei starp tehnoloģiskā procesa posmiem, šķirošanas kabīne, kaskādes tipa siets, melno metālu atdalītājs, ķīpu prese.	kvalitātes un personāla darba iemaņām, jo pārsvarā tiek izmantots roku darbs. Iekārtu nolietojums aptuveni 50%, atlikušais kalpošanas laiks >5 gadi. Iekārtu ikdienas uzturēšana darba kārtībā veicama esošā budžeta ietvaros.
Manuālās šķirošanas iekārtas	PŠS, Dienvidu iela 1, Tukums, Tukuma novads.	Iekārtas apsaimniekotājs SIA "AAS "Piejūra", tehnoloģiskais risinājums ietver sākotnēju mehānisku pirmapstrādi – melno metālu atdalīšanu ar magnetu un smalko piemaisījumu atsijāšanu ar kaskādes tipa sietu, kam seko otrreizējo izejvielu manuāla šķirošana un nederīgo piemaisījumu atšķīrošana. Sagatavotais materiāls tiek sapresēts ķīpās ķīpu presē. Iekārtas aprīkojumā ietilpst transportiera lentas šķirojamā materiāla pārvadei starp tehnoloģiskā procesa posmiem, šķirošanas kabīne, kaskādes tipa siets, melno metālu atdalītājs, ķīpu prese.	Jauda: <5400 t/g, jauda, galvenokārt, atkarīga no apstrādājamā materiāla kvalitātes (pamaisījumu un derīgo materiālu īpatsvars), šķirošanā iesaistīto darbinieku skaita un kvalifikācijas Rezultāts: dalīti savāktu atkritumu sagatavošanas reģenerācijai, lietderības koeficients atkarīgs no ienākošo atkritumu plūsmas kvalitātes un personāla darba iemaņām, jo pārsvarā tiek izmantots roku darbs. Iekārtu nolietojums aptuveni 50%, atlikušais kalpošanas laiks > 5 gadi. Iekārtu ikdienas uzturēšana darba kārtībā veicama esošā budžeta ietvaros.
Manuālās šķirošanas iekārtas	PŠS, Jūrmala, Ventspils šoseja 61.	Iekārtas apsaimniekotājs SIA "AAS "Piejūra", tehnoloģiskais risinājums ietver sākotnēju mehānisku pirmapstrādi – melno metālu atdalīšanu ar magnetu un smalko piemaisījumu atsijāšanu ar kaskādes tipa sietu, kam seko otrreizējo izejvielu manuāla šķirošana un nederīgo piemaisījumu atšķīrošana. Sagatavotais materiāls tiek sapresēts ķīpās ķīpu presē. Iekārtas aprīkojumā ietilpst transportiera lentas šķirojamā materiāla pārvadei starp tehnoloģiskā procesa posmiem, šķirošanas kabīne, kaskādes tipa siets, melno metālu atdalītājs, ķīpu prese.	Jauda: <9000 t/g, jauda, galvenokārt, atkarīga no apstrādājamā materiāla kvalitātes (pamaisījumu un derīgo materiālu īpatsvars), šķirošanā iesaistīto darbinieku skaita un kvalifikācijas Rezultāts: dalīti savāktu atkritumu sagatavošanas reģenerācijai, lietderības koeficients atkarīgs no ienākošo atkritumu plūsmas kvalitātes un personāla darba iemaņām, jo pārsvarā tiek izmantots roku darbs. Iekārtu nolietojums aptuveni 50%, atlikušais kalpošanas laiks > 5 gadi. Iekārtu ikdienas uzturēšana darba kārtībā veicama esošā budžeta ietvaros.
Manuālās šķirošanas iekārtas	PŠS, Roja, Talsu novads.	Iekārtas apsaimniekotājs SIA "AAS "Piejūra", tehnoloģiskais risinājums ietver sākotnēju otrreizējo izejvielu manuālo šķirošanu un nederīgo piemaisījumu atšķīrošanu. Sagatavotais materiāls tiek sapresēts ķīpās ķīpu presē. Iekārtas aprīkojumā ietilpst transportiera lentas šķirojamā materiāla pārvadei starp tehnoloģiskā procesa posmiem, ķīpu prese.	Jauda: <2000 t/g, jauda, galvenokārt, atkarīga no apstrādājamā materiāla kvalitātes (pamaisījumu un derīgo materiālu īpatsvars), šķirošanā iesaistīto darbinieku skaita un kvalifikācijas Rezultāts: dalīti savāktu atkritumu sagatavošanas reģenerācijai, lietderības koeficients atkarīgs no ienākošo atkritumu plūsmas kvalitātes un personāla darba iemaņām, jo pārsvarā tiek izmantots roku darbs. Iekārtu nolietojums aptuveni 50%, atlikušais kalpošanas laiks > 7 gadi. Iekārtu ikdienas uzturēšana darba kārtībā veicama esošā budžeta ietvaros.

Infrastrukturā veids	Novietojums reģionā	Apraksts	Novērtējums
Mehāniskās šķirošanas iekārtas	SAP "Janvāri", Laidzes pagasts, Talsu novads.	Iekārtas apsaimnieko SIA "AAS "Piejūra"". Iekārtu tehnoloģija ir paredzēta nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas apstrādei – smalcināšanai, mehāniskai šķirošanai pa frakcijām balstoties uz atkritumu plūsmā esošu materiālu fiziskajām (izmērs, blīvums) īpašībām. Iekārtas nodrošina mehānisku melno metālu atdalīšanu. Iekārtas savietotas ar esošo manuālās šķirošanas līniju	Jauda: <40000 t/gadā (normālās darba stundas 1 maiņā) Rezultāts: Nešķirotu sadzīves atkritumu plūsma tiek sašķirotā 4 frakcijās: 1) Frakcija Nr.1 - <3% Melnie metāli (atkarībā no melno metālu īpatsvara ienākošo atkritumu plūsmā); 2) Frakcija Nr.2. – 20-30%, galvenokārt otrreizējās izejvielas (papīrs, kartons, plastmasas) ar augstu kaloritāti un zemāku mitruma saturu, piemērota pāršķirošanai manuāli, lai atdalītu materiālu pārstrādei nododamās izejvielas un/vai augstas kvalitātes NAIK ražošanai; 3) Frakcija Nr.3. – 30-40%, materiālu maisījums ½ papīrs, kartons, plastmasas, ½ BNA, inertie atkritumi, koksne, tekstils, gumija u.c. materiāli – bez papildus apstrādes nav izmantojama dēļ augstā mitruma satura un nehomogēnās struktūras – optimālais apsaimniekošanas risinājums – apglabāšana; 4) Frakcija Nr.4. – 40-50%, būtisks BNA īpatsvars (50-70%), pārējo sastāvu veido galvenokārt inerto materiālu smalksne – iespējamie apstrādes veidi – kompostēšana vai anaerobā apstrāde. Iekārtu nolietojums aptuveni 80%, atlikušais kalpošanas laiks <3 gadi. Nepieciešams paredzēt investīcijas iekārtu atjaunošanai/jaunu iekārtu iegādei, ko noteiks ilgtermiņa stratēģija 2021. – 2028.gadam, pamatojoties uz AAVP
Mehāniskās šķirošanas iekārtas	PŠS, Jūrmala, Ventspils šoseja 61.	Iekārtas apsaimnieko SIA "AAS "Piejūra"". Mehāniskās šķirošanas iekārtas savietotas ar esošo šķirošanas līniju. Mehāniskās šķirošanas tehnoloģiskajā posmā tiek veikta nešķirotu atkritumu smalcināšana, mehāniskā šķirošanai pa frakcijām balstoties uz atkritumu plūsmā esošu materiālu fiziskajām (izmērs, blīvums) īpašībām. Iekārtas nodrošina mehānisku melno metālu atdalīšanu.	Jauda: <20000 t/gadā (normālās darba stundas 1 maiņā) Rezultāts: Nešķirotu sadzīves atkritumu plūsma tiek sašķirotā 3 frakcijās: 1) Frakcija Nr.1 - <3% Melnie metāli (atkarībā no melno metālu īpatsvara ienākošo atkritumu plūsmā); 2) Frakcija Nr.2. – 40-50%, būtisks BNA īpatsvars (50-70%), pārējo sastāvu veido galvenokārt inerto materiālu smalksne – iespējamie apstrādes veidi – kompostēšana vai anaerobā apstrāde; 3) Frakcija Nr.3. – 50-60%, materiālu: papīrs, kartons, plastmasas, koksne, tekstils, gumija u.c. maisījums, ar BNA piejaukumiem līdz 30%, Bez

Infrastrukturā veids	Novietojums reģionā	Apraksts	Novērtējums
			papildus apstrādes izmantojama tikai kā zemas kvalitātes NAIK sagatavošanas izejviela. Frakciju iespējams apstrādāt manuāli atšķirot otrreizējās izejvielas vai augstas kvalitātes NAIK sagatavošanas izejvielas. Iekārtu nolietojums aptuveni 50%, atlikušais kalpošanas laiks > 5 gadi. Iekārtu ikdienas uzturēšana darba kārtībā veicama esošā budžeta ietvaros.
Kompostēšanas laukums	SAP "Janvāri", Laidzes pagasts, Talsu novads.	Iekārtas apsaimnieko SIA "AAS "Piejūra"". Iekārtu tehnoloģija ir paredzēta BNA kompostēšana kaudzēs vai vējindās. Kompostēšanas laukuma aprīkojumā ietilpst speciālais aprīkojums komposta maisīšanai.	Kompostēšanas laukuma platība 5.0 tūkstoši m ² – nominālā jauda 6000 t/ gadā. Atkarībā no kompostējamo materiālu veida un procesa intensitātes iespējams jaudu palielināt.
Kompostēšanas laukums	PŠS, Jūrmala, Ventpils šoseja 61.	Iekārtas apsaimnieko SIA "AAS "Piejūra"". Iekārtu tehnoloģija ir paredzēta BNA kompostēšana kaudzēs vai vējindās. Kompostēšanas laukuma aprīkojumā neietilpst speciālais aprīkojums komposta maisīšanai.	Kompostēšanas laukuma platība 5.0 tūkstoši m ² – nominālā jauda 6000 t/ gadā. Atkarībā no kompostējamo materiālu veida un procesa intensitātes iespējams jaudu palielināt. Laukumā iespējama tikai zaļo dārzu un parku atkritumu kompostēšana.
Kompostēšanas laukums	PŠS, Dienvidu iela 1, Tukums, Tukuma novads.	Iekārtas apsaimnieko SIA "AAS "Piejūra"". Iekārtu tehnoloģija ir paredzēta BNA kompostēšana kaudzēs vai vējindās. Kompostēšanas laukuma aprīkojumā neietilpst speciālais aprīkojums komposta maisīšanai.	Kompostēšanas laukuma platība 5.0 tūkstoši m ² – nominālā jauda 6000 t/ gadā. Atkarībā no kompostējamo materiālu veida un procesa intensitātes iespējams jaudu palielināt. Laukumā iespējama tikai zaļo dārzu un parku atkritumu kompostēšana.
Bioloģiski noārdāmo atkritumu anaerobās apstrādes iekārtas	n/a	n/a	n/a
Atkritumu apglabāšanas poligons	SAP "Janvāri", Laidzes pagasts, Talsu novads	Iekārtas apsaimnieko SIA "AAS "Piejūra"". Poligona infrastruktūra ietver atkritumu apglabāšanas krātuvi, infiltrāta savākšanas un attīrīšanas iekārtas, gāzes savākšanas sistēmu un utilizācijas iekārtu (lāpa, sadedzināšana bez enerģijas atgūšanas) un nepieciešamo tehniku poligona apsaimniekošanai	Atlikusī atkritumu krātuves ietilpība pie šā brīža atkritumu apglabāšanas intensitātes ir pietiekama 5-6 gadiem. Samazinot apglabāto atkritumu apjomu par 22 tūkst.m3 krātuves ekspluatācijas laiku iespējams palielināt par 2-3 gadiem.

3.6 SVID ANALĪZE

Stiprās puses:

- SIA "AAS "Piejūra"" sniedz pilna spektra atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus, t.sk. atkritumu savākšanas pakalpojumu no tiešajiem atkritumu radītājiem visos reģiona novados (izņemot Jūrmalas pilsētu), tādējādi nodrošinot kontroli pār ~45% no atkritumu plūsmām;
- apsaimniekotais atkritumu apjoms ir relatīvi liels – 16,5 tūkst. t gadā un nav vērojamas būtiskas (2-5 t gadā) svārstības apsaimniekoto atkritumu apjomā, tādējādi ar samazinātiem riskiem ļaujot plānot ieguldījumus sistēmas attīstībā;

- atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra ir vienmērīgi izvietota Piejūras AAR teritorijā;
- salīdzinoši plašs atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras nodrošinājums, kas pārsniedz normatīvajos aktos noteiktās minimālās prasības infrastruktūras pieejamības nodrošināšanai;
- visiem atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektiem ir izsniegtas atbilstošas atļaujas attiecīgās kategorijas piesārņojošās darbības veikšanai;
- darbinieku pieredze un profesionalitāte;
- noslēgti sadarbības līgumi par atkritumu apsaimniekošanas sabiedriskā pakalpojuma – sadzīves atkritumu apglabāšana – sniegšanu ar visām Piejūras AAR pašvaldībām;
- normatīvo aktu prasību ievērošana un vides aizsardzības pasākumu īstenošana;

Vājās puses:

- esošās atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras – iekārtu un aprīkojuma nolietojšanās;
- atkritumu apglabāšanas krātuves SAP "Janvāri" atlikušās kapacitātes samazināšanās, ierobežotas iespējas poligona teritorijas paplašināšanai jaunas atkritumu apglabāšanas krātuves izbūves nolūkos;
- tiešas saiknes trūkums ar atkritumu radītājiem Jūrmalas pilsētā, kur SIA "AAS "Piejūra"" nesniedz atkritumu savākšanas pakalpojumu tiešajiem atkritumu radītājiem;
- neraugoties uz dalīti savāktu atkritumu apjomu palielināšanos, šobrīd pieauguma dinamika ir vērtējama kā nepietiekama noteikto pārstrādes un reģenerācijas mērķu sasniegšanai noteiktajos termiņos, jo nav attīstīta pārstrādes un reģenerācijas sistēma valstī;
- bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādei nav pieejamas anaerobās fermentācijas iekārtas, jo tās iespējams iegādāties tikai KF projekta ietvaros ;
- esošās manuālās atkritumu šķirošanas līnijas ir mazefektīvas, jo tas pārsvarā ir roku darbs, kas neļauj būtiski palielināt pārstrādei novirzīto atkritumu apjomu.

Iespējas:

- atkritumu dalītās vākšanas pakalpojuma pieejamības un nodrošināšanas veidu papildināšana – papildus dalītās vākšanas konteineru uzstādīšana, dalītās vākšanas laukuma izveidošana Talsu pilsētā;
- atkritumu pārstrādes, īpaši bioloģiski noārdāmo atkritumu, anaerobās fermentācijas iekārtu izveide;
- Eiropas Savienības fondu līdzekļu piesaistīšana atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošanai un paplašināšanai;
- SIA "AAS "Piejūra"" informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana atkritumu ražotāju iesaistīšanai atkritumu dalītajā vākšanā, sadarbības uzlabošana ar pašvaldībām vides izglītības aktivitāšu īstenošanas jomā;
- valsts institūciju iesaistīšanās risinājumu meklēšanā un ieviešanā attiecībā uz atkritumos esošu pārstrādei vai reģenerācijai derīgu materiālu pārstrādes / reģenerācijas iespēju nodrošināšanu valsts līmenī.
- tirgus analīze un pārdošanas Stratēģijas attīstīšana;
- pilnveidot NSA sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai tehnoloģiju SAP "Janvāri".

Draudi:

- kritiski ierobežotas iespējas nepieciešamo infrastruktūras attīstības pasākumu finansēšanai gadījumā, ja nav pieejams ES fondu līdzfinansējums, kas attiecīgi var negatīvi ietekmēt iespējas normatīvajos aktos noteikto mērķu sasniegšanu;

- potenciāli draudi saistīti ar dzērienu iepakojuma depozīta sistēmas darbības uzsākšanu, kas būtiski samazinās PET iepakojuma īpatsvaru otrreizējo izejvielu plūsmā, kas attiecīgi samazinās ieņēmumus no otrreizējo izejvielu realizācijas;
- nepietiekams atkritumu dalītājā vākšanā iesaistīto atkritumu radītāju īpatsvara pieaugums;
- ierobežotas iespējas bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes rezultātā iegūtā galaprodukta realizācijai un lietderīgai izmantošanai, vienota kvalitātes standarta neesamība;
- ierobežotas iespējas no atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijai, kas saistīts ar atkritumu reģenerācijas ar enerģijas atguvi iekārtu trūkumu Latvijā;
- ierobežotas iespējas atšķirotu stikla atkritumu un atsevišķu veidu plastmasas atkritumu nodošanai pārstrādei;
- Kvalificēta darbaspēka trūkums jaunās infrastruktūras – bioloģiski noārdāmo atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu ekspluatācijas nodrošināšanai;
- nodokļu politikas izmaiņas.
- Kriminālprocess ar kriminallietas Nr.118160006620 par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu DRN aprēķinā .
- Administratīvā pārvaldība ar 1(vienu) valdes locekli.

3.7 SECINĀJUMI

Vidēja termiņa darbības Stratēģijas pārskata periodā galvenie izaicinājumi ir saistīti ar normatīvajos aktos noteikto prasību izpildi attiecībā uz jaunu atkritumu plūsmu dalītās vākšanas sistēmas ieviešanu (bioloģiski noārdāmie atkritumi, tekstila atkritumi), kā arī pārstrādei nododamo atkritumu apjomu dinamikas kāpināšanu un aprites ekonomikas principu īstenošana praksē. Ņemot vērā, ka daļa no atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras (poligons, pārkraušanas šķirošanas stacijas) tiek ekspluatētas jau vairāk kā 10 gadus ir **nepieciešams veikt kapitālieguldījumus infrastruktūras atjaunošanā un modernizācijā.**

Galvenie uzdevumi, kas veicami pa atkritumu apsaimniekošanas sistēmas funkcionālajiem posmiem raksturoti sekojošajos apakšpunktos:

- aprites ekonomikas pasākumu īstenošana – ņemot vērā atkritumu apsaimniekošanas sektora virzību uz aprites ekonomikas principu īstenošanu praksē, SIA "AAS "Piejūra"" uzdevums būtu piedalīties valstī plānotās atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai sistēmas izveidē Piejūras AAR, attīstot reģionā atkārtotai izmantošanai piemērotu preču savākšanas tīklu, kā arī organizēt šādu preču sagatavošanu atkārtotai izmantošanai;
- atkritumu dalītā vākšana – reģionā ir salīdzinoši augsts atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras pieejamības līmenis, kas pārsniedz normatīvajos aktos noteiktās minimālās prasības infrastruktūras pieejamības nodrošināšanai.
Attiecībā uz dalīti savāktiem pārstrādei derīgo materiālu apjomiem ir vērojama pozitīva ikgadēja pieauguma tendence, tomēr gan nešķirotu sadzīves atkritumu īpatsvars, gan nešķirotu sadzīves atkritumu morfoloģiskais sastāvs liecina par nepieciešamību būtiski palielināt dalīti savāktu atkritumu apjomu. Tāpat jāņem vērā, ka attiecībā uz atkritumu dalītās vākšanas sistēmu tuvāko gadu laikā stājās spēkā jaunas prasības, kā obligātu nosakot bioloģiski noārdāmo, tekstila un sadzīves bīstamo atkritumu dalīto savākšanu.
Attiecīgi šajā sistēmas posmā jāparedz gan pārstrādei derīgo otrreizējo izejvielu dalītās vākšanas sistēmas turpmāka attīstība, palielinot infrastruktūras pieejamību, gan jāizveido sistēmas BNA un tekstila atkritumu dalītajai vākšanai, jāuzsāk sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide. Ir jāattīsta un jāpilnveido uz sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumiem vērstās aktivitātes;

- dalīti savākto atkritumu sagatavošana pārstrādei un reģenerācijai – SIA "AAS "Piejūra"" rīcībā ir 4 dalīti savākto pārstrādei derīgo atkritumu (otreizējo izejvielu) šķirošanas līnijas, kurās tiek pāršķirota dalīti savākto otrreizējo izejvielu vieglā frakcija, kā arī no nešķirotu atkritumu plūsmas atdalītie pārstrādei derīgie materiāli. Šīs iekārtas ir ekspluatācijā jau vairāk kā 10 gadus, attiecīgi iekārtu mezgli noliektas un ir nepieciešami ieguldījumi iekārtu atjaunošanā. Tāpat jāatzīmē, ka iekārtās atkritumu šķirošana tiek veikta faktiski tikai manuālā režīmā, vienīgā automatizēta operācija ir melno metālu atdalīšana. Lai nodrošinātu turpmāku sekmīgu dalīti savākto otrreizējo izejvielu pāršķirošanu, īpaši ņemot vērā pieaugošo apstrādājamo atkritumu apjomu, ir nepieciešama iekārtu pilnveidošana, kā arī rekomendējama atsevišķu procesu automatizācija, kā piemēram, nemagnētisko metālu automatizēta atdalīšana;
- nešķirotu atkritumu savākšana – materiāli tehniskā bāze, t.sk. atkritumu uzkrāšanas konteineri un specializētais autotransports nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanas pakalpojuma nodrošināšanai SIA "AAS "Piejūra"" apkalpotajās pašvaldībās ir vērtējams kā pietiekams atbilstošas kvalitātes pakalpojuma sniegšanai.
Kopumā reģionā, īpaši ņemot vērā AAR reorganizāciju un atbildības par normatīvajos aktos noteikto mērķu sasniegšanu deleģēšanu reģiona līmenī, būtu nepieciešams pilnveidot ar atkritumu apsaimniekošanu sasaistīto datu uzskaiti, t.sk. atkritumu radītāju identifikāciju un noslēgto līgumu par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanu monitoringu, apsaimniekoto atkritumu (t.sk. dalīti savākto atkritumu plūsmu) uzskaiti administratīvi teritoriālā griezumā – nodrošināt atkritumu plūsmu savākšanas uzskaites sistēmas darbību, kas ļauj identificēt atkritumu savākšanas un pārvadāšanas darbības, t.sk. izvestos atkritumu apjomus no atsevišķām adresēm, apkaimēm, novadiem vai pilsētām kopumā, pārvadāšanas maršrutus u.c. datus. Īpaša uzmanība vēršama uz 100% atkritumu radītāju iesaistīšanu centralizētajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā;
- nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošana pārstrādei un reģenerācijai – nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas mehāniskā apstrāde tiek veikta divās iekārtās – PŠS Jūrmala un SAP "Janvāri".

Jūrmalas PŠS uzstādītajai iekārtai būtu nepieciešams papildināt tehnoloģisko procesu ar vieglās atkritumu frakcijas atdalīšanas iespēju, jo pašreizējais risinājums nodrošina tikai divu atkritumu frakciju – metāla un vieglā iepakojuma - sagatavošanu.

Vieglās frakcijas atdalīšana ļautu palielināt gan otrreizējo izejvielu atgūšanas apjomus, gan kā minimums nodrošināt NAIK sagataves ražošanu, ieviešot BIO materiāla žāvēšanas tehnoloģiju. SAP "Janvāri" uzstādītajai iekārtai, tehnoloģiskā procesa pilnveidošanai nepieciešams priekšsmalcinātāju aizstāt ar maisiņu atvērēju ar trumuļsietu tehnoloģiju, kā arī pilnveidot BNA frakcijas atdalīšanas tehnoloģisko risinājumu, tādējādi palielinot atgūto pārstrādei un reģenerācijai nododamo materiālu apjomu. Abu iekārtu tehnoloģiskajā procesā rekomendējams iekļaut nemagnētisko metālu automatizētās atdalīšanas bloku;

- atkritumu pārkraušanas staciju ekspluatācija – būtiskas nepilnības, kas varētu negatīvi ietekmēt posma funkcionalitāti nav identificētas;
- atkritumu pārstrāde un reģenerācija – šobrīd vienīgais pārstrādes veids, kas pieejams reģiona teritorijā ir bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana, kas neļauj sasniegt ne nepieciešamos BNA pārstrādes kvantitatīvos, ne kvalitatīvos rādītājus. Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības ietvaros obligāts priekšnoteikums noteikto sadzīves atkritumu pārstrādes mērķu sasniegšanai ir BNA anaerobās fermentācijas iekārtu un nepieciešamās saistītas infrastruktūras izveide. Paralēli jārisina jautājums par NAIK, nolietotu autoriepu u.c. speciālo atkritumu grupu pārstrādes un reģenerācijas iespēju nodrošināšanu;
- atkritumu apglabāšana –nepieciešams uzsākt darbu pie SAP "Janvāri" atkritumu apglabāšanas krātuves 2. kārtas izbūves plānošanas, jo pie pašreizējiem apglabāto atkritumu apjomiem un

esošās krātuves atlikušās ietilpības, atlikušais krātuves kalpošanas laiks var nepārsniegt 5-7 gadus. Esošās krātuves sekmīgas ekspluatācijas nodrošināšanai nepieciešama infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas kapacitātes palielināšana, kā arī poligona gāzes savākšanas sistēmas 2. kārtas izveide.

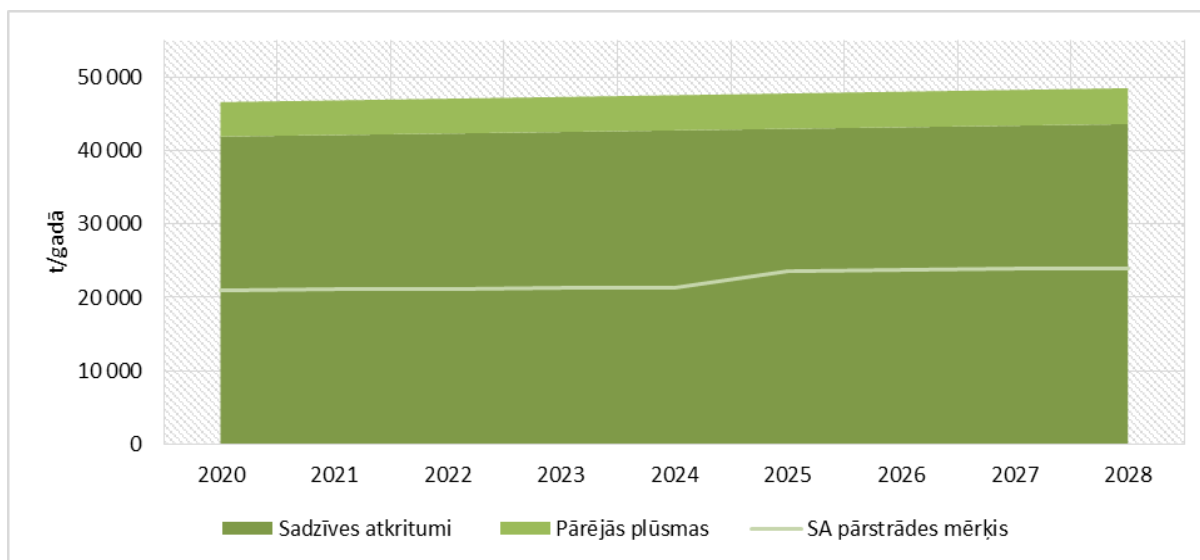
4 UZŅĒMUMA DARBĪBAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANA

4.1 ATKRITUMU RAŽOŠANAS DINAMIKAS PROGNOZE

Piejūras AAR un SIA "AAS "Piejūra"" apsaimniekoto atkritumu apjomu prognoze laika posmā līdz 2028. gadam sagatavota, balstoties uz vēsturisko atkritumu ražošanas apjomu datu analīzi un pieņēmumiem, t.sk. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā (AAVP) prognozētajām tendencēm par radīto atkritumu apjomu izmaiņām nākamo gadu laikā. Galvenie pieņēmumi atkritumu ražošanas prognozes sagatavošanā:

- tiek pieņemts turpmāk radīto atkritumu apjoma pieaugums. Iepriekšējo gadu tendenču analīze norāda uz pieaugumu vidēji 0,6% gadā, AAVP prognozētais pieauguma temps ir vidēji 1% gadā. Stratēģijā, ņemot vērā grūti prognozējamo COVID-19 pandēmijas ietekmi uz vispārējo ekonomisko situāciju, tiek piedāvāts izmantot nedaudz konservatīvāku pieauguma dinamikas koeficientu, kas nepārsniedz 0,5% gadā;
- tiek pieņemts, ka pārskata periodā nenotiks būtiskas izmaiņas atkritumu sastāvā, un tas saglabāsies līdzīgs kā 2020. gadā, kur sadzīves atkritumi veidoja 90% no kopējā apjoma, pārējās atkritumu plūsmas, t.sk. ražošanas atkritumi, būvniecības atkritumi, videi kaitīgu preču atkritumi, u.c., kopā nepārsniedz 10% no kopējā radītā atkritumu apjoma;
- par prognozes aprēķina bāzes datiem tiek izmantoti SIA "AAS "Piejūra"" dati par apsaimniekoto atkritumu apjomu 2020. gadā.

Prognozes aprēķinu rezultātus un nepieciešamos pārstrādes rādītājus sadzīves atkritumu plūsmai skatīt Attēls 4.1.

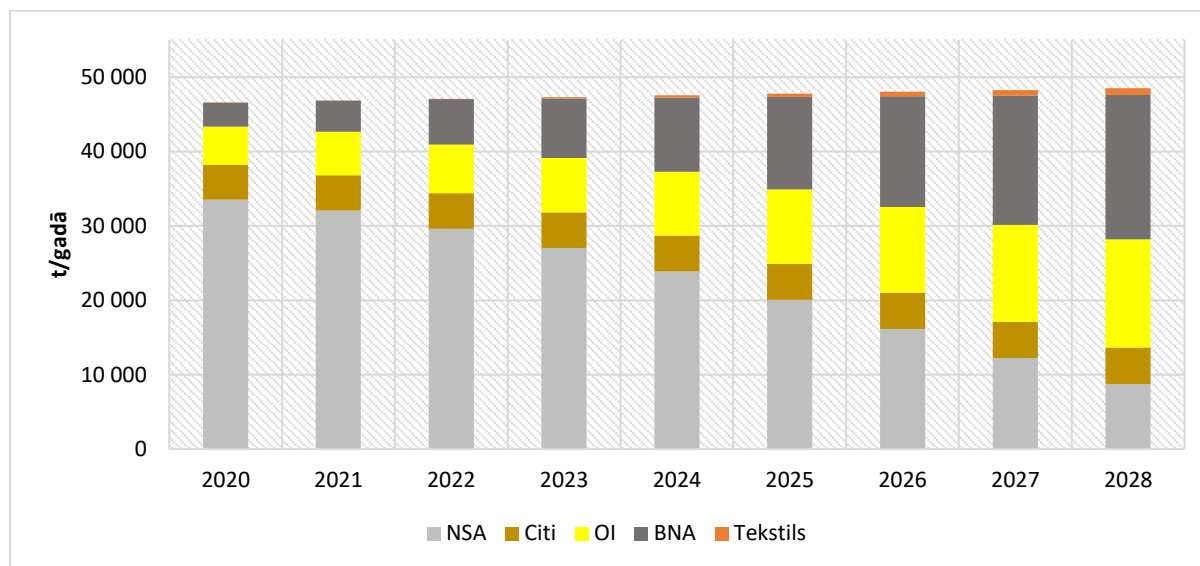
Attēls 4.1 Sadzīves atkritumu ražošanas dinamikas prognoze Piejūras AAR 2020-2028. gads

Aprēķinu rezultāti liecina, ka kopējais apsaimniekojamo atkritumu apjoms laika posmā līdz 2028. gadam, var sasniegt 48,5 tūkst. t, prognozējamais pieaugums, salīdzinot ar 2020. gada apjomu, ir 1,9 tūkst. t. Sadzīves atkritumu apjomu pieaugums attiecīgi tiek prognozēts no 41,9 tūkst. t 2020. gadā. līdz 43,6 tūkst. t 2028. gadā.

Normatīvajos aktos noteiktie sadzīves atkritumu plūsmas pārstrādes rādītāji ir 50% no radītā sadzīves atkritumu apjoma laika posmā no 2020.gada līdz 2024. gadam un 55% laika posmā no 2025.gada līdz 2028. gadam jeb no 21 tūkst. t 2021. gadā līdz 24 tūkst. t 2028. gadā.

4.2 ATKRITUMU SAVĀKŠANAS UN PĀRSTRĀDES ATTĪSTĪBA

Ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz atkritumu dalītās vākšanas apjomu palielināšanu, jaunu materiālu veidu dalīto vākšanu un apglabāto atkritumu apjomu samazināšanu, ir izstrādāts darbības plāns pakāpeniskai prasību īstenošanai. Plānotā dalītās vākšanas pieaugumu dinamika pa galvenajām materiālu grupām ir raksturota attēlā 4.2.

Attēls 4.2 Prognozētā atkritumu dalītās vākšanas dinamika Piejūras AAR 2020-2028. gads

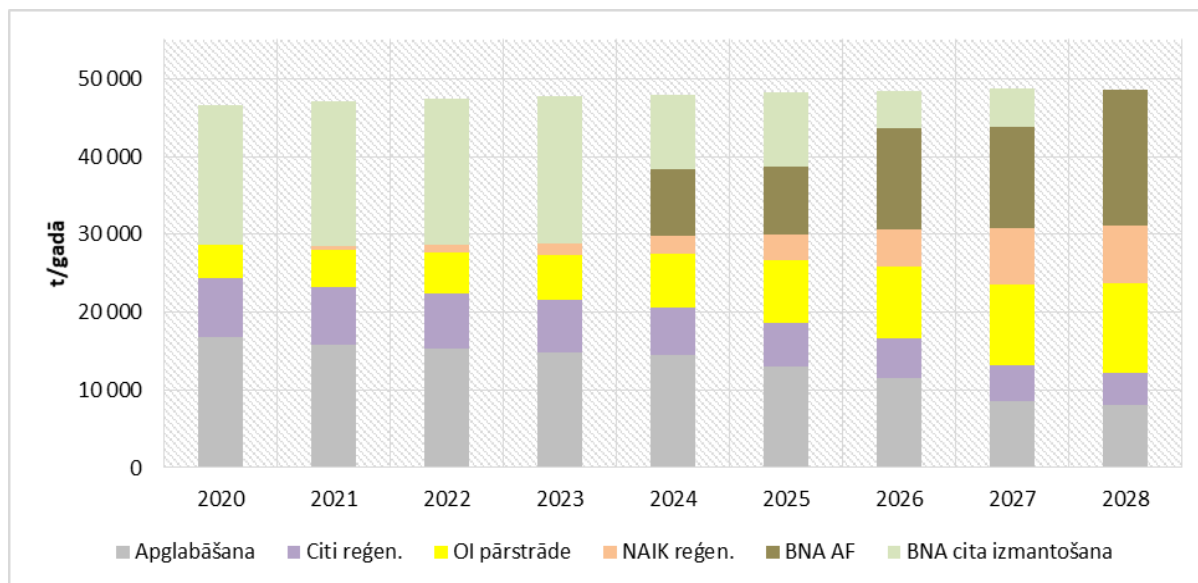
Tiek plānots, ka, izmantojot pieejamos resursus un veicot investīcijas atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūrā, laika posmā līdz 2028. gadam nešķirotu sadzīves atkritumu īpatsvars kopējā savāktu atkritumu plūsmā samazināsies no 72% 2020.gadā līdz 18% 2028. gadā.

Nešķirotu sadzīves atkritumu samazinājumu pamatā nodrošina otrreizējo izejvielu dalītās vākšanas pieaugums līdz 30% (aptuveni 14,6 tūkst. t) no kopējā atkritumu apjoma un BNA dalītā vākšana līdz 40% (aptuveni 19,4 tūkst. t) no kopējā atkritumu apjoma.

Attiecībā uz BNA dalīto vākšanu normatīvie akti nosaka prasību nodrošināt, ka līdz 2023. gada 31. decembrim bioloģiskie atkritumi ir vai nu atdalīti un pārstrādāti rašanās vietā, vai savākti dalīti un nav sajaukti ar citiem atkritumu veidiem. Raugoties no praktiskās puses, pastāv būtiskas bažas, ka mērķa īstenošana 2 gadu laikā nodrošināt, ka atkritumu radītāji sašķiro BNA pietiekami kvalitatīvi var nebūt iespējama, tādēļ tiek paredzēts, ka 100% BNA dalītā vākšana tiek sasniegta 2028. gadā, tajā pat laikā BNA dalītās vākšanas sistēma SIA "AAS "Piejūra"" apkalpotajās pašvaldībās tiks izveidota noteiktajos termiņos – līdz 2023. gada beigām.

Tāpat, izpildot normatīvo aktu prasības, tiks uzsākta tekstila atkritumu dalītā vākšana, tiek plānots, ka 2028. gadā dalīti savāktu tekstila atkritumu apjoms sasniegs aptuveni 900 t/gadā, jeb nepilni 2% no kopējā atkritumu apjoma. Kopumā dalītās vākšanas apjomu palielināšana ļaus sagatavot kvalitatīvākus pārstrādei reģenerācijai nododamos atkritumu apjomus, tādējādi samazinot atkritumu apglabāšanu.

Ar savāktajiem atkritumiem veiktās reģenerācijas un pārstrādes darbības ir raksturotas attēlā 4.3.. Tiek plānots, ka, attīstot dalītās vākšanas sistēmu, palielinot atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai apjomus un attīstot BNA pārstrādi ar anaerobās fermentācijas tehnoloģiju, apglabāto atkritumu apjoms tiks samazināts līdz 16,7% 2028. gadā.

Attēls 4.3. Veiktās sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai darbības, atkritumu pārstrāde Piejūras AAR 2020-2028. gads

Pārstrādes un reģenerācijas apjomu pieaugumu pamatā nodrošina BNA anaerobā fermentācijā (attēlā apzīmējums – BNA AF) SAP "Janvāri", plānots, ka pārstrādes iekārta maksimālo darbības jaudu sasniedz 2028. gadā, nodrošinot neto pārstrādes jaudu vismaz 17,5 tūkst. t gadā.

Otrreizējo izejvielu sagatavošana un nodošana pārstrādei plānota vismaz 11,6 tūkst. t 2028. gadā. Papildus plānota pakāpeniska NAIK ražošanas apjomu kāpināšana, sasniedzot saražoto apjomu 7,3 tūkst. t 2028. gadā.

Jāatzīmē, ka sagatavotais plāns atspoguļo SIA "AAS "Piejūra"" atkritumu apsaimniekošanas darbību kapacitāti jeb plānotās ražošanas jaudas – faktiskā materiālu pārstrāde un reģenerācija ir atkarīga no atkritumu apsaimniekošanas sektora attīstības valsts līmenī un pārstrādes reģenerācijas jaudu nodrošinājuma gan otrreizējām izejvielām, gan īpaši NAIK plūsmai. Tāpat tiek sagaidīts, ka ar valsts politikas instrumentu palīdzību tiks veicināts pieprasījums pēc BNA pārstrādes rezultātā saražotā galaprodukta.

4.3 STRATĒGISKO MĒRĶU SASNIEGŠANAI VEICAMIE UZDEVUMI

Balstoties uz SIA "AAS "Piejūra"" noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem, esošās situācijas analīzi un saistošajiem vides aspektiem, ir sagatavots veicamo uzdevumu saraksts, kuru īstenošana nodrošinās mērķu sasniegšanu un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitātes uzlabošanu.

Nemot vērā Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.-2028. gadam pārskata periodu, kā arī normatīvajos aktos noteiktos atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības mērķus, to secību un izpildes termiņus, stratēģijā tiek iekļauti pasākumi, kas īstenojami mērķu sasniegšanai pēc šīs stratēģijas pārskata perioda beigām, bet kuru īstenošanas uzsākšana, lai nodrošinātu to savlaicīgu izpildi, ir jāuzsāk laika posmā līdz 2023. gada beigām.

U1 - bioloģiski noārdāmo atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izveide – nepieciešama, lai samazinātu atkritumu apsaimniekošanas radīto ietekmi uz vidi, sekmētu resursu efektīvu izmantošanu, ko nodrošinās anaerobās fermentācijas procesā iegūtas biogāzes utilizāciju ar enerģijas atgūšanu un nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto sadzīves atkritumu pārstrādes mērķu – SA pārstrāde 50% no radītā apjoma laika posmā līdz 2025. gadam un 55% laika posmā no 2025. gada, sasniegšanu.

U2 - SAP "Janvāri" infrastruktūras attīstība – nepieciešama, lai nodrošinātu atkritumu apglabāšanas sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas nepārtrauktību Piejūras AAR, nodrošinātu poligona ekspluatāciju maksimāli samazinot tā radīto ietekmi uz vidi, vienlaicīgi saglabājot atkritumu radītāju maksāspējai atbilstošu pakalpojuma maksu. Galvenās poligona infrastruktūras attīstības aktivitātes:

U2.1. – infiltāta apsaimniekošanas sistēmas optimizācija, t.sk. infiltāta baseina apkopes un uzturēšanas darbi, atkritumu krātuves pagaidu pārklājuma izveide nokrišņu filtrācijas un attiecīgi radītā infiltāta apjoma samazināšanai, infiltāta attīrīšanas iekārtu un infiltāta koncentrāta apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana;

U2.2. –SAP "Janvāri" gāzes savākšanas un utilizācijas sistēmas pilnveidošana, t.sk. gāzes savākšanas sistēmas atkritumu krātuvē II kārtas projektēšana un izbūve, kombinētās siltuma – elektroenerģijas poligona gāzes reģenerācijas iekārtas iegāde un uzstādīšana – BNA projekta ietvaros Kohēzijas fonda 3.uzsaukumā 2021.gadā;

U2.3. – atkritumu apglabāšanas infrastruktūras uzturēšana un paplašināšana, t.sk. SAP "Janvāri" teritorijā esošās rekultivētās atkritumu izgāztuves pāršķirošanas darbi, sagatavojot teritoriju atkritumu apglabāšanas krātuves II kārtas izbūvei, II kārtas krātuves izbūve.

U3 - atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība – nepieciešama pārstrādei nodoto atkritumu apjomu palielināšanai, kā arī normatīvo aktu prasību izpildei attiecībā uz vairāku atkritumu plūsmu obligātās dalītās vākšanas sistēmas ieviešanu. Galvenie atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstības pasākumi:

U3.1. – sadzīves atkritumu dalītās savākšanas infrastruktūras pieejamības paplašināšana papīra, stikla, plastmasas, metāla atkritumu, t.sk. izlietotā iepakojuma savākšanai. Pasākums ietver izvietoto atkritumu savākšanas konteineru skaita palielināšanu, kā arī bezkonteineru savākšanas maršrutu darbības zonas paplašināšanu. Paplašinot infrastruktūras pārklājumu būtu nepieciešama arī jaunu šķiroto atkritumu savākšanas laukumu izveide Talsu pilsētā;

U3.2. – bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana – ieviešot bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās savākšanas sistēmu ir nepieciešama savākšanas konteineru iegāde uzstādīšanai atkritumu rašanās vietās, t.sk. specializēto konteineru iegāde, kas ļauj samazināt izvešanas biežumu līdz divām nedēļām;

U3.3. – tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide – ietver tekstila atkritumu savākšanas konteineru uzstādīšanu esošajos un jaunveidojamos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, kā arī speciālu konteineru uzstādīšanu publiski pieejamās vietās – pie lielveikaliem, pašvaldību iestādēm u.c. ērti sasniedzamās vietās;

U3.4. – sadzīves bīstamo atkritumu apsaimniekošana – tā kā joprojām atkritumu radītājiem ir ierobežotas iespējas videi drošā veidā atbrīvoties no sadzīves bīstamajiem atkritumiem, piemēram, sadzīves ķīmijas, piesārņota iepakojuma, medikamentiem ar beigušos lietošanas termiņu u.c., tiek rekomendēta sadzīves bīstamo atkritumu uzkrāšanas konteineru (eko tvertņu) izvietošana visos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos.

U4 - atkritumu sagatavošana pārstrādei / reģenerācijai – esošo iekārtu, kas paredzētas pārstrādei reģenerācijai derīgu materiālu atdalīšanai no nešķiroto atkritumu plūsmas, kā arī dalīti savāktos atkritumu šķirošanas līniju modernizācija, t.sk. nešķiroto sadzīves atkritumu plūsmas apstrādes pilnveidošanai, dalīti savāktos BNA sagatavošanai pārstrādei, NAIK sagatavošana reģenerācijai.

U5 - atkritumu savākšanas un pārvadāšanas materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana – ņemot vērā dalīti savācamo atkritumu plūsmu skaita palielināšanos un prasības, kādas ir izvirzītas dalīti savāktu BNA izvešanas minimālajam biežumam, ir prognozējama būtiska transporta noslodzes palielināšanās, attiecīgi ir nepieciešama papildu specializētā autotransporta iegāde savāktu atkritumu, t.sk. dalīti savāktu atkritumu izvešanai.

U6 - atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra – nepieciešama aprītes ekonomikas principu īstenošanai praksē. Sākotnējai sistēmas infrastruktūrai būtu jāietver preču savākšanas sistēma, kas pamatā ietver šim nolūkam paredzētu konteineru izvietošanu šķīrotu atkritumu savākšanas laukumos, un preču labošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai centra izveide. Preču labošanas un sagatavošana atkārtotai izmantošanai centru funkcijās būtu jāietver savāktu preču pārbaude un, ja nepieciešams, labošana / sagatavošana atkārtotai izmantošanai, atkārtotai izmantošanai sagatavoto preču uzglabāšana un nodošana nākamajiem lietotājiem.

U7 - ieguldījums Piejūras AAR reģionālās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstībā – ņemot vērā atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā paredzēto atkritumu apsaimniekošanas reģionu reformu, kā arī plānoto atbildības deleģēšanu par atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto mērķu sasniegšanu reģionālā līmenī, SIA "AAS "Piejūra"" ir nepieciešams aktīvi piedalīties un koordinēt atkritumu apsaimniekošanas sektora darbību Piejūras AAR. Galvenie veicamie uzdevumi šī pasākuma ietvaros ir:

- U7.1.** – reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra funkciju uzņemšanās un īstenošana;
- U7.2.** – reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna izstrāde sadarbībā ar reģiona pašvaldībām;
- U7.3.** – sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana, izglītības kompetences centra izveide.

U8 - uzņēmuma pārvaldības sistēmas pilnveidošana un uzturēšana, nodrošinot efektivitātes un sniegto pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanu un reputācijas uzturēšanu. Galvenie veicamie uzdevumi šī pasākuma ietvaros vidēja termiņa stratēģijas pārskata periodā ir:

- U8.1.** – IT sistēmu audits un pilnveidošana;
- U8.2.** – Pretkorupcijas pasākumu plāna izstrāde un ieviešana;
- U8.3.** – Personāla vadības politikas un atalgojuma noteikšanas sistēmas izstrāde un ieviešana;
- U8.4.** – atļauju piesārņojošu darbību veikšanai nosacījumu ievērošana un atļauju aktualizēšana atbilstoši faktiskajiem ražošanas procesiem;
- U8.5.** – nodokļu risku pārvaldības sistēmas ieviešana;
- U8.6.** – 3 gadu budžeta, 7 gadu investīciju plāna pa darbības veidiem izstrāde un monitoringa nodrošināšana, ilgtermiņa ieguldījumu atjaunošana;
- U8.7.** – iekšējo procesu pilnveidošanas, t.sk. iekšējās/ārējās komunikācijas plāna izstrāde un ieviešana.

U9 – ražošanas procesu kvalitātes uzlabošana un attīstība – pasākums pamatā ir vērsts uz centralizētajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā iesaistīto atkritumu ražotāju skaita palielināšanu, kā arī darbu ar mērķi palielināt izmantošanas un realizācijas iespēju speciālajām atkritumu grupām un pārstrādes galaproduktiem, īpaši vēršot uzmanību uz sekojošām atkritumu plūsmām – BNA pārstrādes galaprodukts, NAIK, noliektas riepas, liela izmēra atkritumi, būvniecības un ēku nojaukšanas atkritumi, tekstila atkritumi.

U10 – finansiālās stabilitātes un izaugsmes nodrošināšana, konkurētspējīgas pakalpojuma cenas nodrošināšana – atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstībai reģionā ir nepieciešamas būtiskas investīcijas, kuru finansēšana bez ES fondu finanšu līdzekļu piesaistīšanas būtiski sadārdzina atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu maksu, tādēļ ir nepieciešams maksimāli izmantot pieejamos finanšu atbalsta instrumentus. Šī uzdevuma ietvaros ir veicama regulāra tirgus analīze,

lai nodrošinātu pēc iespējas izdevīgāku pārstrādei – reģenerācijai sagatavoto materiālu realizāciju. Tāpat regulāri jāseko līdz regulētās sabiedriskā pakalpojums nozares – sadzīves atkritumu apglabāšanas ieņēmumu – izdevumu attiecībai, lai nodrošinātu šīs nozares rentabilitāti.

4.4 NEPIECIEŠAMO INVESTĪCIJU INDIKATĪVS NOVĒRTĒJUMS

Indikatīvās, plānoto pasākumu investīciju izmaksas ir raksturotas tabulā 4-1. Investīciju izmaksas norādītas 2021. gada cenās. Tiek plānots, ka laika periodā līdz 2028. gadam kopējās nepieciešamo investīciju izmaksas sastādīs 12,8 milj. EUR, t.sk. 9,2 milj. EUR Stratēģijas pārskata periodā un 3,6 milj. EUR laika posmā no 2024.gada līdz 2028. gadam. Investīciju programmas īstenošana ir tieši atkarīga no ES fondu finansiālā atbalsta pieejamības. Gadījumā, ja fondu atbalsts nav pieejams, investīciju programma ir pārskatāma atbilstoši faktiskajai situācijai.

Tabula 4-1 Nepieciešamo investīciju novērtējums 2021.-2028. gads, EUR

Uzd. Nr.	Uzdevumi	Investīcijas EUR		
		2021-2023. gads	2024-2028. gads	Kopējās investīcijas
U1.	Atkritumu pārstrādes jaudu attīstīšana – BNA pārstrādes iekārtas (anaerobā fermentācija) izveide	6 700 000	0	6 700 000
U2.	Poligona SAP "Janvāri" atkritumu apglabāšanas infrastruktūras attīstība			
U2.1.	Poligona gāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana	420 000	0	420 000
U2.2.	Infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas optimizācija	780 000	500 000	1 280 000
U2.3.	Atkritumu apglabāšanas infrastruktūras uzturēšana un paplašināšana	200 000	2 200 000	2 400 000
U3.	Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība			
U3.1.	Infrastruktūras pieejamības paplašināšana papīra, stikla, plastmasas, metāla atkritumu savākšanai	40 000	210 000	250 000
U3.2.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana – dalītās vākšanas konteineru izvietošana	500 000	0	500 000
U3.3.	Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide - dalītās vākšanas konteineru izvietošana	30 000	0	30 000
U3.4.	Sadzīves bīstamo atkritumu apsaimniekošana - dalītās vākšanas konteineru izvietošana	0	25 000	25 000
U4.	Investīcijas atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūrā	200 000	400 000	600 000
U5.	Atkritumu savākšanas un pārvadāšanas materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana	217 000		217 000
U6.	Investīcijas atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūrā	0	125 000	125 000
U7.	Ieguldījums Piejūras AAR reģionālās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstībā			
U7.1.	Reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra funkciju uzņemšanās un īstenošana	Esošā budžeta ietvaros		
U7.2.	Reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna izstrāde	Esošā budžeta ietvaros		
U7.3.	Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana	70 000	150 000	220 000
U8.	Uzņēmuma pārvaldības sistēmas pilnveidošana un uzturēšana			

Uzd. Nr.	Uzdevumi	Investīcijas EUR		
		2021-2023. gads	2024-2028. gads	Kopējās investīcijas
U8.1.	IT sistēmu audits un pilnveidošana	Esošā budžeta ietvaros		
U8.2.	Pretkorupcijas pasākumu plāna izstrāde un ieviešana	Esošā budžeta ietvaros		
U8.3.	Personāla vadības politikas un atalgojuma noteikšanas sistēmas izstrāde un ieviešana	Esošā budžeta ietvaros		
U8.4.	Atļauju piesārņojošu darbību veikšanai nosacījumu ievērošana un atļauju aktualizēšana atbilstoši faktiskajiem ražošanas procesiem	Esošā budžeta ietvaros		
U8.5.	Ieviesta nodokļu risku pārvaldības sistēma	Esošā budžeta ietvaros		
U8.6.	Izstrādāts 3 gadu budžets, 7 gadu investīciju plāns un nodrošināts monitoring	Esošā budžeta ietvaros		
U8.7.	Izstrādāts un ieviests iekšējo procesu pilnveidošanas, t.sk. iekšējās/ārējās komunikācijas plāns.	Esošā budžeta ietvaros		
U9.	Ražošanas procesu kvalitātes uzlabošana un attīstība	Esošā budžeta ietvaros		
U10.	Finansiālās stabilitātes un izaugsmes nodrošināšana, konkurētspējīgas pakalpojuma cenas nodrošināšana	Esošā budžeta ietvaros		
	KOPĀ	9 157 000	3 610 000	12 767 000

4.5 PLĀNOTO PASĀKUMU ĪSTENOŠANAS LAIKA GRAFIKS

Pasākumu īstenošanas laika grafiks (skatīt Tabula 4-2) sagatavots, ņemot vērā SIA "AAS "Piejūra"" finansiālās iespējas, prognozējamo ES fondu finanšu līdzekļu pieejamības laiku un atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto pasākumu īstenošanas termiņus.

Tabula 4-2 Plānoto pasākumu īstenošanas laika grafiks 2021.-2028. gads, EUR

Uzd. Nr.	Uzdevumi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
U1.	Atkritumu pārstrādes jaudu attīstīšana - BNA pārstrādes iekārtas (anaerobā fermentācija) izveide								
U2.	SAP "Janvāri" atkritumu apglabāšanas infrastruktūras attīstība								
U2.1.	Poligona gāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana								
U2.2.	Infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas optimizācija								
U2.3.	Atkritumu apglabāšanas infrastruktūras uzturēšana un paplašināšana								
U3.	Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība								
U3.1.	Infrastruktūras pieejamības paplašināšana papīra, stikla, plastmasas, metāla atkritumu savākšanai								
U3.2.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana – dalītās vākšanas konteineru izvietošana								
U3.3.	Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide - dalītās vākšanas konteineru izvietošana								
U3.4.	Sadzīves bīstamo atkritumu apsaimniekošana - dalītās vākšanas konteineru izvietošana								

Uzd. Nr.	Uzdevumi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
U4.	Investīcijas atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūrā								
U5.	Atkritumu savākšanas un pārvadāšanas materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana								
U6.	Investīcijas atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūrā								
U7.	Ieguldījums Piejūras AAR reģionālās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstībā								
U7.1.	Reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra funkciju uzņemšanās un īstenošana								
U7.2.	Reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna izstrāde								
U7.3.	Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana								
U8.	Uzņēmuma pārvaldības sistēmas pilnveidošana un uzturēšana								
U8.1.	IT sistēmu audits un pilnveidošana								
U8.2.	Pretkorupcijas pasākumu plāna izstrāde un ieviešana								
U8.3.	Personāla vadības politikas un atalgojuma noteikšanas sistēmas izstrāde un ieviešana								
U8.4.	Atļauju piesārņojošu darbību veikšanai nosacījumu ievērošana un atļauju aktualizēšana atbilstoši faktiskajiem ražošanas procesiem								
U8.5.	Ieviesta nodokļu risku pārvaldības sistēma								
U8.6.	Izstrādāts 3 gadu budžets, 7 gadu investīciju plāns un nodrošināts monitorings								
U8.7.	Izstrādāts un ieviests iekšējo procesu pilnveidošanas, t.sk. iekšējās/ārējās komunikācijas plāns.								
U9.	Ražošanas procesu kvalitātes uzlabošana un attīstība								
U10.	Finansiālās stabilitātes un izaugsmes nodrošināšana, konkurētspējīgas pakalpojuma cenas nodrošināšana								

5 STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS FINANŠU UN EKONOMISKIE ASPEKTI

Kopējie uzņēmuma izdevumi 2020. gadā sastādīja 3 696,3 tūkst. EUR, ieskaitot amortizācijas atskaitījumus. Lielākais īpatsvars ir ražošanas izmaksām (89.7%). Administratīvās izmaksas sastāda 10.3%.

Ražošanas izmaksu struktūrā lielākais īpatsvars ir darba samaksai – 1 102,3 tūkst. EUR, kopā ar VSAO iemaksām darba algas fonds sastāda 30,5% no kārtējām izmaksām. Otrais pēc apmēra izdevumu postenis – dabas resursu nodokļa izmaksas – 843,2 tūkst. EUR, kas sastāda 23,3% no ražošanas izmaksām.

Uzņēmuma ieņēmumus veido:

- samaksa par atkritumu savākšanas, transportēšanas, šķirošanas un apglabāšanas pakalpojumu sniegšanu
- ieņēmumi no atkritumu otrreizējo materiālu realizācijas
- citi ieņēmumi no saimnieciskās darbības, piemēram, palīgtechnikas īre (piekabes īre atkritumu nogādāšanai poligonā) vai daudzkārt lietojamo preču aprites punkts (darbnīca, kurā tiek atjaunotas un salabotas ierīces, kuras par simbolisku samaksu var tik pārdotas tālākai lietošanai)

2020.gadā ieņēmumi no atkritumu apglabāšanas pakalpojumiem sastāda 64,1%.

Kopējie ieņēmumi 2020.gadā vērtēti 4 088,3 tūkst. EUR un sedz kārtējās izmaksas, ieskaitot amortizācijas atskaitījumus.

Sākot ar 2024.gadu, uzņēmums plāno uzsākt BNA pārstrādes (anaerobā fermentācija) iekārtu ekspluatāciju. Saskaņā ar jaunu saimniecisko darbību palielināsies gan ekspluatācijas izdevumi, gan veidosies jauns ieņēmumu postenis – elektroenerģijas pārdošana.

Laika periodā no 2022. gada līdz 2028.gadam uzņēmums plāno realizēt investīciju programmu (skat. tab.5-3) par kopējo summu 14 078,4 tūkst. EUR (indeksētas atbilstoši kopējā pamatkapitāla veidošanas deflatoram). Investīcijas tiks finansētas no ES fondu līdzekļiem ~50% apjomā no kopējām investīciju izmaksām, piesaistītiem kredītresursiem un pašu līdzekļiem. Investīciju finansēšanas shēma atspoguļota tabulā 5-1.

Tabula 5-1 Investīciju finansēšana 2022.-2028.g.

	2022-2028		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
ES fondu finansējums	6 876 645	48.8%	3 174 150	3 411 135	126 512	129 042	11 700	11 934	12 172
Uzņēmuma pašu resursi	1 800 438	12.8%	355 425	464 704	284 652	146 965	90 674	226 742	231 277
Kredītresursi	5 401 315	38.4%	1 066 275	1 394 111	853 955	440 894	272 021	680 227	693 832
Finanšu resursi	14 078 399	100.0%	4 595 850	5 269 950	1 265 119	716 901	374 394	918 904	937 282

Investīciju programmas ieviešana prasīs NSA apglabāšanas un savākšanas maksas palielināšanu.

Lai novērtētu SIA "AAS "Piejūra"" darbības rādītāju atbilstību vidējiem rādītājiem atkritumu apsaimniekošanas nozarē, tika veikta salīdzinošā analīze.

Salīdzinošā analīze ir veikta, balstoties uz kompāniju darbības finanšu rādītājiem, kuras nodrošina reģionālo SA apglabāšanas poligону apsaimniekošanu. Kā kritērijs ir piemēroti trīs finanšu rādītāji:

kapitāla atdeve (neto peļņa/pašu kapitāls), finanšu līdzsvara koeficients (pašu kapitāla daļa bilancē), neto peļņas rentabilitāte.

Tabula 5-2 Atkritumu apsaimniekošanas nozares uzņēmumu finanšu rādītāji

<i>Uzņēmums / rādītāji</i>	2017	2018	2019
<i>SIA "ZAAO" (atkritumu apglabāšana/ savākšana)</i>			
Kapitāla atdeve (ROE)	-5.1%	3.6%	3.0%
Finanšu līdzsvara koeficients	0.23	0.34	0.34
Neto peļņas rentabilitāte	-1.5%	1.5%	1.2%
<i>SIA "AADSO" (atkritumu apglabāšana/ savākšana)</i>			
Kapitāla atdeve (ROE)	4.2%	33.4%	24.8%
Finanšu līdzsvara koeficients	0.18	0.27	0.32
Neto peļņas rentabilitāte	2.2%	17.6%	12.1%
<i>SIA "Ventpils labiekārtošanas kombināts" (atkritumu apglabāšana/ savākšana)</i>			
Kapitāla atdeve (ROE)	7.7%	3.5%	3.2%
Finanšu līdzsvara koeficients	0.28	0.30	0.29
Neto peļņas rentabilitāte	4.0%	1.6%	1.6%
<i>SIA "Liepājas RAS" (atkritumu apglabāšana)</i>			
Kapitāla atdeve (ROE)	16.0%	9.8%	1.5%
Finanšu līdzsvara koeficients	0.26	0.31	0.33
Neto peļņas rentabilitāte	21.5%	10.4%	1.4%
<i>SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi" (atkritumu apglabāšana/ savākšana)</i>			
Kapitāla atdeve (ROE)	0.4%	0.6%	-3.2%
Finanšu līdzsvara koeficients	0.33	0.29	0.30
Neto peļņas rentabilitāte	0.1%	0.1%	-0.6%
<i>SIA "AS Kaudzītes" (atkritumu apglabāšana)</i>			
Kapitāla atdeve (ROE)	-3.6%	1.2%	9.0%
Finanšu līdzsvara koeficients	0.10	0.10	0.12
Neto peļņas rentabilitāte	-3.4%	0.9%	6.8%
<i>SIA "ALAAS" (atkritumu apglabāšana)</i>			
Kapitāla atdeve (ROE)	0.1%	1.1%	9.2%
Finanšu līdzsvara koeficients	0.26	0.29	0.33
Neto peļņas rentabilitāte	0.1%	1.1%	9.0%
<i>SIA "Getliņi" (atkritumu apglabāšana)</i>			
Kapitāla atdeve (ROE)	4.8%	1.7%	3.4%
Finanšu līdzsvara koeficients	0.71	0.59	0.44
Neto peļņas rentabilitāte	6.0%	2.0%	3.0%
<i>SIA "Vidusdaugavas SPAAO" (atkritumu apglabāšana/ savākšana)</i>			
Kapitāla atdeve (ROE)	na	na	na
Finanšu līdzsvara koeficients	-0.07	-0.08	-0.09
Neto peļņas rentabilitāte	-0.2%	-6.4%	-2.5%

na – rādītājs nav nosakāms, jo pašu kapitālam un neto peļņai negatīva vērtība

Informācijas avots: www.firmas.lv

Analizējamo uzņēmumu kapitāla atdeves rādītājs trijos gados svārstās no -5.1% līdz 33.4%, finanšu līdzsvara koeficients tiek nodrošināts vidēji 0.30 līmenī, un neto peļņas rentabilitāte ir diapazonā no – 6.4% līdz 21.5%.

Balstoties uz veikto salīdzinošo analīzi, var secināt, ka SIA "AAS "Piejūra"" vidējā termiņā sasniedz vai vismaz tuvināsies nozares uzņēmumu vidējiem finanšu efektivitātes rādītājiem (skatīt 5.3. tabulu).

Uzņēmuma finanšu plānošana atspoguļota tabulā zemāk¹.

¹ saskaņā ar Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīniju 3.pielikumu

Tabula 5-3 SIA "AAS "Piejūra"" finanšu plānošana

Rādītāji	Mērv.	Fakts 2020	Prognose 2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Apgrozījums, t.sk.:	EUR	4 088 333	4 197 742	4 405 265	5 049 758	4 996 585	5 268 471	5 074 324	4 904 773	4 942 763
Apglabāšana	EUR	2 620 568	2 718 843	2 909 202	3 441 027	3 330 030	3 429 005	3 196 488	2 852 868	2 859 670
Atkritumu savākšana	EUR	1 035 875	1 021 291	1 005 862	1 085 616	1 049 005	1 156 246	1 105 605	1 212 593	1 153 119
OI realizācija	EUR	232 677	258 395	290 989	323 903	379 394	444 839	510 930	577 670	645 065
Elektroenerģijas pārdošana	EUR	0	0	0	0	38 942	39 167	62 089	62 430	85 696
Izdevumi (ražošanas, pārdošanas, administrācijas)	EUR	3 696 278	4 013 908	4 312 013	4 702 916	4 931 972	4 882 451	4 847 782	4 608 801	4 532 400
Bruto peļņa	EUR	773 448	554 366	480 619	744 624	470 608	800 397	649 353	726 965	850 270
EBITDA	EUR	783 503	575 966	483 527	862 379	700 593	1 057 874	913 564	965 393	917 687
EBIT	EUR	398 381	190 160	99 578	353 168	70 939	392 346	232 868	302 298	416 690
Peļņa vai zaudējumi	EUR	331 244	154 350	40 039	262 118	-33 706	287 134	131 106	191 803	298 482
Neto peļņas rentabilitāte	%	8.10%	3.68%	0.91%	5.19%	-0.67%	5.45%	2.58%	3.91%	6.04%
Pamatkapitāls	EUR	7 084	1 252 754	1 252 754	1 252 754	1 252 754	1 252 754	1 252 754	1 252 754	1 252 754
Pašu kapitāls	EUR	1 450 131	1 604 481	1 644 521	1 906 638	1 872 933	2 160 066	2 291 173	2 482 976	2 781 458
Kopējo saistību summa	EUR	10 894 812	8 288 105	11 140 728	14 396 287	13 661 173	12 551 307	11 210 736	10 310 031	9 830 124
Finanšu saistību summa	EUR	2 493 479	878 031	1 618 437	2 620 217	3 028 776	3 071 135	2 967 632	3 245 134	3 468 218
Pašu kapitāla atdeve, ROE	%	22.84%	9.62%	2.43%	13.75%	-1.80%	13.29%	5.72%	7.72%	10.73%
Finansu līdzsvara koeficients		0.12	0.16	0.13	0.12	0.12	0.15	0.17	0.19	0.22
Aktīvu atdeve, ROA	%	2.68%	1.56%	0.31%	1.61%	-0.22%	1.95%	0.97%	1.50%	2.37%
Ilgttermiņa ieguldījumu atdeve	%	3.20%	1.73%	0.33%	1.68%	-0.22%	2.09%	1.08%	1.71%	2.73%
Kopējais likviditātes rādītājs		1.46	0.79	0.56	0.48	0.41	0.74	0.99	1.12	1.14
Saistību pret pašu kapitālu attiecība		2.30	1.12	1.54	1.86	2.11	1.85	1.70	1.68	1.58
Kredītsaistību seguma koeficients (DSCR - Debt-Service Coverage Ratio)		1.51	1.75	1.28	1.81	1.29	2.13	1.94	1.91	1.58
Valsts budžetā prognozējamās dividendes	EUR	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Plānotās valsts dotācijas	EUR	X	X	X	X	X	X	X	X	X

6 RISKU ANALĪZE

Risku novērtējums apkopots tabulā Nr. 6-1, identificētie riski ir novērtēti pēc to iestāšanās varbūtības, to ietekmes pakāpes uz SIA "AAS "Piejūra"" darbību, Stratēģijas ieviešanas gaitu un rezultatīvajiem rādītājiem, kā arī ir norādīti tie preventīvie pasākumi, kuri varētu būt veicami, lai samazinātu identificēto risku ietekmes pakāpi.

Risku iestāšanās varbūtības novērtējums ir dots atbilstoši šādai skalai:

1. augsts – riska iestāšanās ir gandrīz droša un preventīvu pasākumu ieviešana var nedot gaidītos rezultātus;
2. vidējs – riska iestāšanās ir iespējama lielākajā daļā gadījumu, kad risks potenciāli var iestāties, bet preventīvie pasākumi visdrīzāk dos sagaidāmos rezultātus;
3. zems – riska iestāšanās varbūtība ir niecīga, riska iestāšanās stratēģijas īstenošanas ietvaros nav sagaidāma, lai gan pie noteiktu apstākļu sakritības tā tomēr ir iespējama.

Risku ietekmes pakāpes novērtējums ir dots atbilstoši šādai skalai:

1. augsts – riska iestāšanās gadījumā ir apdraudēta stratēģijas īstenošana vai rezultatīvo rādītāju sasniegšana;
2. vidējs – riska iestāšanās var kavēt stratēģijas īstenošanu vai arī rezultatīvo rādītāju sasniegšanu, tomēr atbilstoša risku vadība un preventīvie pasākumi var būtiski samazināt risku ietekmes pakāpi;
3. zems – riska iestāšanās būtiski neapdraud ne stratēģijas īstenošanu ne rezultatīvo rādītāju sasniegšanu.

Tabula 6-1 Projekta galveno risku iestāšanās varbūtība, ietekmes pakāpe un preventīvie pasākumi

Nr.	Riska veids	Riska iestāšanās varbūtība	Riska ietekmes pakāpe	Apraksts un preventīvie pasākumi
1.	Stratēģijas atbilstība atkritumu apsaimniekošanas sektora attīstības mērķiem un tendencēm	Zema	Augsta	Gadījumā, ja atkritumu apsaimniekošanas sektorā tiek būtiski mainīti principiālie uzstādījumi, ir augsta varbūtība, ka izveidotās sistēmas iespējas nodrošināt rezultatīvo rādītāju sasniegšanu būs ierobežotas. Riska iestāšanās varbūtība vērtējama, kā zema, jo, sagatavojot Stratēģiju, ir ņemtas vērā aktuālās ES līmeņa prasības atkritumu apsaimniekošanas sektoram, kā arī, nosakot sasniedzamos rezultātus un izvēloties rezultātu sasniegšanas līdzekļus, ir ievērtētas jaunās politikas iniciatīvas, kas izstrādātas aprītes ekonomikas koncepta ietvaros.
2.	Trūkumi Stratēģijas ieviešanas vadībā (pārraudzībā)	Vidēja	Vidēja	Detalizētas veicamo pasākumu plānošanas un plāna izpildes uzraudzības trūkums, var negatīvi ietekmēt uzdevumu savlaicīgu izpildi. Lai minimizētu riska ietekmi, nepieciešams izstrādāt detalizētu veicamo darbu plānu un laika grafiku, noteikt atbildīgās personas, kas uzrauga plāna īstenošanu un neatbilstību gadījumā veic korektīvās darbības. Ņemot vērā SIA "AAS "Piejūra"" darbinieku pieredzi liela mēroga atkritumu apsaimniekošanas projektu īstenošanā, riska iestāšanās pakāpe nav vērtējama kā augsta, turklāt ir sagaidāms, ka arī riska iestāšanās gadījumā uzņēmums pratīs pielietot tā rīcībā esošos resursus neatbilstību novēršanai.
3.	Nepietiekama cilvēkresursu kapacitāte	Vidēja	Vidēja	Cilvēkresursu trūkums var ietekmēt sekmīgu ieplānotu uzdevumu īstenošanu. Riska iestāšanās varbūtība vērtējama kā vidēja, jo plānā ir ietverta jauna darbības veida – BNA pārstrādes ieviešana uzņēmuma sniegto pakalpojumu klāstā. Lai mazinātu riska ietekmi, nepieciešama atbilstoša uzņēmuma personāla atalgojuma politikas plānošana, kā arī līdzekļi personāla apmācībai gadījumā, ja atbilstošas kvalifikācijas speciālisti nav pieejami.

Nr.	Riska veids	Riska iestāšanās varbūtība	Riska ietekmes pakāpe	Apraksts un preventīvie pasākumi
4.	Stratēģijā ietvertu pasākumu īstenošanai nepieciešamā finansējuma pieejamība	Augsta	Augsta	Pastāv kredītresursu piesaistīšanas risks plānotā apjomā. Kredītresursu apjoma samazinājums prasīs dalībnieku ieguldījuma apjoma palielināšanu, vai citu finanšu resursu piesaisti. Ja kredītresursi netiks piesaistīti, tiks apdraudēta stratēģijā ietvertu pasākumu realizācija. Tā kā uz stratēģijas izstrādes brīdi nav definēti ES fondu atbalsta piešķiršanas nosacījumi nākamajam finanšu plānošanas periodam, pastāv risks, ka atbalsta trūkums var likt pārskatīt Stratēģijā ietvertu pasākumu sarakstu un / vai apjomu.
5.	Publiskās iepirkuma procedūras un ar to saistītās sūdzības	Augsta	Vidēja	Iespējamās nobīdes plānoto pasākumu īstenošanas laika grafikā, ko var izraisīt pretendenta sūdzības iepirkumu procedūras norises gaitā. Nepieciešams detalizēti izstrādāt iepirkumu dokumentāciju, lai tajā definētās prasības un vērtēšanas kritēriji būtu nepārprotami un viennozīmīgi interpretējami.
6.	Sabiedrības atbalsta trūkums iecerēto pasākumu īstenošanai	Augsta	Vidēja	Būtiskākā sabiedrības līdzdalības forma, kas ir nepieciešama stratēģisko mērķu sasniegšanai, ir atkritumu radītāju iesaistīšanās līdzdalība paliek zema, ir ierobežotas iespējas uzstādīto mērķu sasniegšanai attiecībā uz pārstrādei nodoto atkritumu apjomu palielināšanu. Lai mazinātu šī riska ietekmi, Stratēģijā ir paredzēti sabiedriskās domas veidošanas pasākumi, kā arī paredzēti pasākumi dalītās vākšanas pakalpojumu pieejamības uzlabošanai.
7.	Izmaiņas normatīvajos aktos	Vidēja	Augsta	Būtiskākās izmaiņas normatīvajos aktos, kas var radīt sarežģījumus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbībā ir regulējuma ieviešana, kas būtiski izmaina sistēmas ietvaros apsaimniekojamo atkritumu veidus vai apjomus. Šādas situācijas iestāšanās nav vērtējama ar augstu varbūtību, bet arī nav izslēdzama. Lai mazinātu iespējamās riskus, nepieciešams pastāvīgi sekot nozares normatīvo aktu likumdošanas procesam, piedalīties nozares politikas veidošanā, ko var veikt gan izmantojot atkritumu apsaimniekošanas sektora profesionālās organizācijas, gan pašvaldību organizācijas.
8.	Sagatavoto otrreizējo izejvielu realizācijas iespējas	Augsta	Augsta	Jau šobrīd ir problemātiska tādu otrreizējo resursu veidu kā bioloģiski noārdāmo atkritumu komposts un no atkritumiem iegūts kurināmais utilizācija, kas ierobežo atkritumu apsaimniekotāju iespējas atkritumu reģenerācijas / pārstrādes apjomu palielināšanā. Lai mazinātu šī riska ietekmi, nepieciešams orientēties uz pēc iespējas augstākas kvalitātes reģenerējamo materiālu sagatavošanu, kas, savukārt, sekmēs realizācijas iespējas. Papildus tam ir sagaidāms, ka problēmas risinājums tiks meklēts valsts līmenī, jo konkrētais jautājums ir aktuāls ne tikai Piejūras AAR, bet visas valsts līmenī, un jautājums ir aktualizēts nozares ministrijas darba kārtībā.
9.	Plānoto pasākumu finansiālā ilgtspēja	Vidēja	Augsta	Plānoto pasākumu finansiālu ilgtspēju nodrošina pietiekami ieņēmumi par sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī samērīgas ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas. Pastāv risks nesaņemt ieņēmumus plānotajā apjomā, ko var ietekmēt atkritumu savākšanas /ražošanas apjoma samazināšanās, maksāšanas par pakalpojumiem līmeņa samazināšanās, atkritumu sastāvs atšķiras no plānota, otrreizējo izejvielu realizācijas cenas ir zemākas nekā tika prognozēts, kā arī ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas pārsniedz plānotās. Riska mazināšanai nepieciešams veikt regulāru uzņēmuma saimnieciskās darbības analīzi.
10.	Vides riski	Zema	Augsta	Ar Stratēģijas īstenošanu saistītie vides riski ir vērtējami kā zemi, jo ietvertie pasākumi vispirms ir vērsti uz atkritumu un atkritumu apsaimniekošanas radītās ietekmes uz vidi samazināšanu. Teorētiski pastāv iespēja, ka atsevišķi pasākumi var negatīvi

Nr.	Riska veids	Riska iestāšanās varbūtība	Riska ietekmes pakāpe	Apraksts un preventīvie pasākumi
				ietekmēt vides kvalitāti, kas var izpausties kā saimnieciskās darbības radītās emisijas gaisā, augsnē, ūdenī, trokšņu un smaku ietekmes. Lai izvairītos no šiem riskiem, jānodrošina normatīvajos aktos noteikto procedūru attiecībā uz potenciālās ietekmes uz vidi izvērtējumu ievērošana, kā arī jāseko būvdarbu izpildes kvalitātei, tādējādi izslēdzot emisiju augsnē un ūdeņos iespējas. Attiecībā uz emisijām gaisā, trokšņiem un smakām nepieciešama ekspluatācijas tehnoloģisko procesu un nosacījumu precīza izpilde.

7 STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA UN REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Uzņēmuma attīstības stratēģiskā plānošana ietver secīgus darbības posmus:

- plānošana – ietver pašreizējās situācijas analīzi, nākotnes perspektīvu izvērtējumu un sasniedzamo rādītāju noteikšanu;
- īstenošana – ietver sistemātisku definēto uzdevumu, kas nepieciešami mērķu sasniegšanai, izpildi;
- izvērtēšana – ietver sasniegtā progresā mērķu izpildē salīdzinājumu ar darbu plānu, secinājumu izdarīšanu un neatbilstību gadījumā priekšlikumu sagatavošanu par korektīvajām darbībām;
- pilnveidošana – esošās stratēģijas pilnveidošana, iekļaujot izvērtējuma rezultātus, kā arī jebkurus jaunus aspektus, kas ietekmē Stratēģijas izpildi, bet nav bijuši zināmi iepriekš.

Lai nodrošinātu Stratēģijas sekmīgu īstenošanu, tabulā 7-1 ir apkopoti noteiktie stratēģiskie mērķi, atspoguļota veicamo uzdevumu sasaiste ar stratēģiskajiem mērķiem, kā arī definēti indikatori jeb rezultatīvie rādītāji un to sasniedzamās vērtības pa gadiem stratēģijas pārskata periodā.

Par Stratēģijas īstenošanu, tās kompetences ietvaros ir atbildīga SIA "AAS "Piejūra"" valde. Stratēģijas izpildes progress ir novērtējams ne retāk kā vienu reizi gadā, pēc iepriekšējā gada saimniecisko darbību raksturojošo datu apkopošanas. Gadījumā, ja operatīvā informācija liecina par iespējamām neatbilstībām Stratēģijas īstenošanā, pasākumi neatbilstību novēršanai veicami nekavējoties.

Tabula 7-1 Stratēģiskie mērķi, uzdevumi mērķu īstenošanai un sasniedzamie rādītāji 2021.-2023. gads

Mērķis Nr.	Uzd. Nr.	Uzdevums	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība		
				2021	2022	2023
M1 M2 M3 M4 M5	U1	Atkritumu pārstrādes jaudu attīstīšana - BNA pārstrādes iekārtas (anaerobā fermentācija) izveide	BNA anaerobās fermentācijas jauda	0 t/gadā	0 t/gadā	19000 t/gadā
M1 M2 M3 M5 M8 M9	U2	SAP "Janvāri" atkritumu apglabāšanas infrastruktūras attīstība	Izbūvēta poligona gāzes savākšanas sistēmas II kārtā	0	0	1
			Uzsākta teritorijas sagatavošana atkritumu apglabāšanas krātuves II kārtas izbūvei	0	0	1
			Infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas jaudas atbilstība radītajam infiltrāta apjomam	70%	75%	85%
M1 M2 M3	U3	Atkritumu dalītās vākšanas	Uzstādīti konteineri papīra, stikla, plastmasas,	1311	1411	1511

SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.-2023. gads

Mērķis Nr.	Uzd. Nr.	Uzdevums	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība		
				2021	2022	2023
M4		infrastrukturā attīstība	metāla atkritumu savākšanai			
			BNA dalītās vākšanas sistēmas pieejamība atkritumu ražotājiem reģionā	0%	30%	100%
			Izvietoto tekstila atkritumu savākšanas konteineru skaits	0	10	15
M1 M3 M4	U4	Investīcijas atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūrā	Modernizētas atkritumu šķirošanas līnijas (modernizēto līniju skaits)	0	0	1
M1	U5	Atkritumu savākšanas un pārvadāšanas materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana	Specializētu atkritumu savākšanas transportlīdzekļu skaits (skaits kopā)	9	9	9
M3 M4 M6 M7	U7	Ieguldījums Piejūras AAR reģionālās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstībā	Izstrādāts un apstiprināts reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns	Uzsākta plāna izstrāde	Plāns apstiprināts reģiona pašvaldībās, pabeigts stratēģiskais IVN	Atkritumu apsaimniekošana tiek veikta saskaņā ar Reģionālo AAP
			Izveidots izglītības kompetences centrs (IKC)	0	0	Uzsākta IKC izveide
			Veikti sabiedrības informēšanas pasākumi (skaits gadā)	2	2	2
M1 M5 M7 M8 M9	U8	Uzņēmuma pārvaldības sistēmas pilnveidošana un uzturēšana	Veikts IT sistēmu audits un sagatavoti priekšlikumi sistēmas pilnveidošanai	Veikts audits, saņemti priekšlikumi	IT sistēma pilnveidota atbilstoši priekšlikumiem	IT sistēma pilnveidota atbilstoši priekšlikumiem
			Izstrādāts un ieviests pretkorupcijas pasākumu plāns (PPP)	Izstrādāts PPP un uzsākta tā ieviešana	Pabeigta PPP ieviešana uzņēmums strādā ievērojot PPP	Uzņēmums strādā ievērojot PPP
			Izstrādāta un ieviesta personāla vadības politikas un atalgojuma noteikšanas (PVPAN) sistēma	Uzsākta PVPAN sistēmas izstrāde	Pabeigta PVPAN sistēmas ieviešana	Uzņēmums strādā ievērojot PVPAN sistēmu
			Ieviesta nodokļu risku pārvaldības (NRP) sistēma	Uzsākta NRP sistēmas izstrāde	Pabeigta NRP sistēmas ieviešana	Uzņēmums strādā ievērojot NRP sistēmu
			Izstrādāts 3 gadu budžets, 7 gadu	Izstrādāts 3 gadu budžets,	Nodrošināts monitorings	Nodrošināts monitorings

SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.-2023. gads

Mērķis Nr.	Uzd. Nr.	Uzdevums	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība		
				2021	2022	2023
			investīciju plāns un nodrošināts monitorings	7 gadu investīciju plāns		
			Izstrādāts un ieviests iekšējo procesu pilnveidošanas (IPP), t.sk. iekšējās/ārējās komunikācijas plāns.	Izstrādāts un ieviests IPP plāns	Uzņēmums strādā ievērojot IPP plānu	Uzņēmums strādā ievērojot IPP plānu
M3 M4 M5 M8 M9	U9	Ražošanas procesu kvalitātes uzlabošana un attīstība	Pārstrādei, reģenerācijai realizēto atkritumu īpatsvars	27%	28%	29%
			Ar atkritumu radītājiem noslēgto līgumu skaita palielinājums	5%	4%	3%
M8 M9	U10	Finansiālās stabilitātes un, konkurētspējīgas pakalpojuma cenas nodrošināšana	Kopējās rentabilitātes rādītājs	>5%	>5%	>5%
			Kredītsaistību seguma koeficients (DSCR - Debt-Service Coverage Ratio)	>1.1	>1.1	>1.1
			Maksas par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem īpatsvars mājsaimniecības budžetā (%)	<1%	<1%	<1%

INFORMĀCIJAS AVOTI

- [1] Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, Pieņemts: 16.10.2014.Stājas spēkā: 01.01.2015.
- [2] Ministru kabineta rīkojums Nr. 45 (Rīgā 2021. gada 22. janvārī (prot. Nr. 8 20. §)) Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam
- [3] Ministru kabineta noteikumi Nr.337 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" Rīgā 2013.gada 25.jūnijā (prot. Nr.36 19.§)
- [4] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu.
- [5] Ministru kabineta noteikumi Nr.184 (Rīgā 2013.gada 2.aprīlī (prot. Nr.17 31.§)) Noteikumi par atkritumu dalītu savākšanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju.
- [6] Iepakojuma likums, Pieņemts: 20.12.2001.Stājas spēkā: 01.07.2002., redakcija uz 24.10.2019.
- [7] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/851/ES, ar ko groza Direktīvu 2008/98 par atkritumiem (turpmāk – Direktīva 2018/851)
- [8] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/850/ES, ar ko groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem (turpmāk – Direktīva 2018/850/ES)
- [9] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/852/ES, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu
- [10] Padomes 2012. gada 4.jūlija Direktīva 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem
- [11] Atkritumu apsaimniekošanas likums, pieņemts: 17.11.2010., spēkā no 18.11.2010.
- [12] Ministru kabineta noteikumi Nr.1032 (Rīgā 2011.gada 27.decembrī (prot. Nr.76 50.§)) Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi.